

ปัญหาพิเศษ

ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม
อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

OPINIONS OF PARA RUBBER TREE GROWERS ON ENTERPRISE IN
LUMSUM SUB - DISTRICT, SAI YOK DISTRICT,
KANCHANABURI PROVINCE

ศุภฤกษ์ ทังศรี
SUPALERK THANGSRI

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 148054
ในเดือนปี 9 ต.ค. 2560

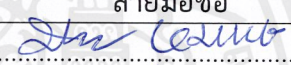

b. 14866๗๑๓
i. ....

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2560

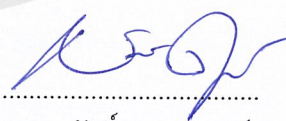
คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปัญหาพิเศษ

หัวข้อปัญหาพิเศษ   ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม
อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี
Opinions of Para Rubber Tree Growers on Enterprise in Lumsum
Sub - district, Sai Yok District, Kanchanaburi Province

นักศึกษา   นายศุภฤกษ์ ทั้งศรี
รหัสประจำตัว   56040635
ปริญญา   วิทยาศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา   พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา   รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ

คณะกรรมการสอบปัญหาพิเศษ	ลายมือชื่อ
รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ	
ผศ.ศุภสมบุรณ์ อังรัตนาร	
ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์	
ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์	

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
เมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2560

.....
ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช

หัวหน้าภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

หัวข้อปัญหาพิเศษ	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี
นักศึกษา	นายศุภฤกษ์ ทังศรี
รหัสประจำตัว	56040635
ปริญญา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
พ.ศ.	2560
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ	รศ.ดร ปัญญา หมั่นเก็บ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือเพื่อ 1) ศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคม 2) ศึกษาสภาพการผลิตยางของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา 3) ศึกษาระดับความคิดเห็นของเกษตรกร และ 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกร ในตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2559 จำนวน 76 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิงในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบ t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 52.63 มีอายุเฉลี่ย 44.67 ปี จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 31.58 ทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ เป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพารา ร้อยละ 55.26 อาชีพหลักทำไร่มันสำปะหลัง ร้อยละ 34.21 อาชีพรองทำสวนยางพารา ร้อยละ 34.21 มีรายได้ในครัวเรือนเฉลี่ย 400,000 - 499,999 บาทต่อปี ร้อยละ 26.32 มีขนาดพื้นที่ปลูกยางพารา 20 - 39 ไร่ ร้อยละ 53.95 มีเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ภบท.5 ร้อยละ 75.00 ตัดสินใจปลูกเอง ร้อยละ 57.89 ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่เคยผ่านการฝึกอบรมการทำสวนยางพารา ร้อยละ 88.16 ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกยางพาราจากโทรทัศน์ ร้อยละ 86.84 ประสบการณ์ปลูกยางพารา 6-10 ปี ร้อยละ 35.53 เกษตรกรมีสวนยางพาราที่เปิดกรีดน้อยกว่า 20 ไร่ ร้อยละ 21.05 ยังไม่ได้กรีดยางพารา ร้อยละ 43.42 มีรายได้น้อยกว่า 200,000 บาท ร้อยละ 22.37 เกษตรกรใช้วิธีการตัดยางแบบกรีดครั้งต้น 2 วันเว้นวัน ร้อยละ 44.74 กรีดยางในช่วงเวลา 01.00 - 06.00 น. ร้อยละ 30.26 มีแรงงานในการทำสวนยางพารา น้อยกว่า 5 คน ร้อยละ 47.37 ในรอบปีที่ผ่านมาเกษตรกรมีน้ำยางพารา น้อยกว่า 4,000 กิโลกรัม ร้อยละ 22.37 จำหน่ายยางพาราในรูปแบบยางแผ่น ร้อยละ 32.89 ความคิดเห็นที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.69 ปัญหาและอุปสรรคการผลิตยางพาราในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$) ปัญหาการด้านราคา และปัญหาการขาดแคลนน้ำ จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อธุรกิจการปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุและพื้นที่ในการปลูกยางพารา

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร ปัญญา หมั่นเก็บ ที่ได้ให้คำปรึกษา ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ จนผ่านพ้นด้วยดี จึงได้รับประสบการณ์นำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์ ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ และ ผศ.ศุภสมบุญ อึ้งรัตนกร กรรมการสอบปัญหาพิเศษที่ได้ช่วยเหลือตรวจสอบข้อผิดพลาด ให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะจนในที่สุดทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้ปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ท้ายสุดนี้ ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้การสนับสนุนให้ทุกๆ เรื่องตลอดมา รวมถึงเพื่อนๆ ที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ และให้คำแนะนำที่ดี ทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้ประสบความสำเร็จ ขอมอบส่วนดีของการศึกษาระดับนี้ให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ศุภฤกษ์ ทั้งศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VIII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา.....	2
1.5 นิยามคำศัพท์ปฏิบัติการ.....	2
1.6 กรอบความคิดในการวิจัย.....	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น.....	4
2.2 การส่งเสริมการปลูกยางพารา.....	6
2.3 การปลูกยางพารา.....	7
2.3.1 แหล่งปลูก.....	7
2.3.2 พันธุ์ยาง.....	7
2.3.3 การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง.....	8
2.3.4 การวางแผนปลูก.....	8
2.3.5 วิธีปลูก.....	9
2.3.6 ฤดูปลูก.....	9
2.3.7 การดูแลรักษา.....	9
2.3.8 โรคยางพาราที่สำคัญในภาคตะวันตก.....	10
2.3.9 การกรีดยาง.....	10
2.3.10 ปัญหาที่พบบ่อยในการปลูกยางภาคตะวันตก.....	11
2.3.11 การลงทุน.....	11
2.3.12 ภาพรวมสถานการณ์และแนวโน้มยางพารา.....	12
2.3.13 การผลิตและการแปรรูปยางพารา.....	12
2.3.14 การเก็บน้ำยาง.....	13
2.3.15 การรักษาสภาพน้ำยาง.....	13
2.3.16 การทำยางแผ่น.....	14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.17 ขั้นตอนและวิธีทำยางแผ่น.....	14
2.3.18 ลักษณะของยางแผ่นชั้นดี.....	15
2.3.19 การผลิตยางแท่ง.....	15
2.3.20 การผลิตยางก้อนถ้วย.....	15
2.3.21 การแปรรูปยางพาราของประเทศไทย.....	16
2.3.22 การผลิต การใช้ และการส่งออกยางพารา.....	17
2.3.23 การใช้ยางพาราในประเทศ.....	17
2.3.24 การส่งออก.....	18
2.3.25 ตลาดและราคายางพารา.....	18
2.3.26 ราคายางพารา.....	19
2.4 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ตำบลลุ่มสุ่ม.....	20
2.4.1 ประชากร.....	20
2.4.2 พื้นที่ทำการเกษตร.....	20
2.4.3 ภูมิประเทศและภูมิอากาศ.....	20
2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	22
3.1 ประชากร.....	22
3.2 การสร้างแบบสอบถาม.....	22
3.3 วิธีการศึกษา.....	23
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	24
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
บทที่ 4 ผลและวิจารณ์.....	25
4.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร.....	25
4.2 สภาพในการทำสวนยางพารา.....	29
4.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา.....	32
4.3.1 ด้านเศรษฐกิจ.....	33
4.3.2 ด้านสังคม.....	34
4.3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม.....	35
4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพารา.....	36
4.5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.5.1	เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราใน ภาพรวมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	37
4.5.2	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามเพศ.....	38
4.5.3	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามอายุ.....	39
4.5.4	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตาม การศึกษา.....	40
4.5.5	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตาม อาชีพหลัก.....	40
4.5.6	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตาม พื้นที่ปลูก.....	41
4.5.7	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตาม ประสบการณ์ในการปลูก(ปี).....	42
4.5.8	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตาม ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา(ไร่).....	42
บทที่ 5	สรุปผล อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	44
5.1	สรุปผลการวิจัย.....	44
5.1.1	ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพในการทำสวนยางพารา.....	44
5.1.2	ความคิดเห็นที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพารา.....	44
5.1.3	ปัญหาอุปสรรค.....	44
5.1.4	เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล.....	44
5.2	อภิปรายผลการศึกษา.....	45
5.3	ข้อเสนอแนะ.....	45
5.3.1	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	45
5.3.2	ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป.....	46
บรรณานุกรม	.....	47
ภาคผนวก	.....	49
ประวัติผู้ศึกษา	.....	57

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ผลผลิตยางพาราไทยจำแนกตามประเภท ปี พ.ศ. 2548 – 2557.....	17
2.2 การผลิต การใช้ การส่งออกยางธรรมชาติและสต็อกยางของไทย ปี พ.ศ. 2548 – 2557.....	18
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	22
4.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร.....	26
4.2 สภาพในการทำสวนยางพารา.....	30
4.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวม.....	33
4.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราด้านเศรษฐกิจ.....	33
4.5 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราด้านสังคม.....	35
4.6 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราด้านสิ่งแวดล้อม.....	35
4.7 อุปสรรคที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพารา.....	37
4.8 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อธุรกิจการปลูกยางพารา.....	38
4.9 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามเพศ.....	39
4.10 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามอายุ.....	39
4.11 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราโดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ.....	40
4.12 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามระดับการศึกษา.....	40
4.13 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามอาชีพหลัก.....	41
4.14 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามพื้นที่ปลูก.....	41
4.15 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามประสบการณ์ในการปลูกยางพารา (ปี).....	42
4.16 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามประสบการณ์ในการปลูกยางพาราครั้งแรก (ไร่).....	42
4.17 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราโดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามพื้นที่การปลูกยางพาราครั้งแรก (ไร่).....	43

สารบัญภาพ

รูปที่

หน้า

1.1 กรอบความคิดในการทำวิจัย.....	3

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา (Statement and Significance)

ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยในปี 2558 ประเทศไทยมีเนื้อที่ปลูกยางพาราที่กรี๊ดได้ ประมาณ 18.85 ล้านไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2557 จำนวน 622,176 ไร่ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.41 มีผลผลิตรวม 4.47 ล้านตัน โดยพื้นที่ปลูกยางพาราส่วนใหญ่ อยู่ที่ภาคใต้ ประมาณ 12.79 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 67.84 ของพื้นที่ปลูกประเทศ (จังหวัดสุราษฎร์ธานีมากที่สุด) และปัจจุบันมีการขยายพื้นที่การปลูกสู่ภูมิภาคอื่นๆ มากขึ้นโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ 3.24 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 17.20 ซึ่งเป็นอันดับ 2 ของประเทศ รองลงมาได้แก่ ภาคกลาง และภาคเหนือ มีพื้นที่ 2.16 และ 0.65 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 11.50 และ 3.46 ของประเทศ ตามลำดับ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2559) นอกจากยางพาราจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรแล้ว ยังเป็นไม้ปลูกที่สนับสนุนการเพิ่มขึ้นของป่าสีเขียวทำให้สภาพแวดล้อมดีขึ้นหรือการสร้างสวนป่าเศรษฐกิจของประเทศ (ชฎารัตน์ เครื่องสนุก. 2556)

จากเดิมพื้นที่ที่มีการปลูกยางพาราส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แต่ในปัจจุบันมีการขยายการปลูกเพิ่มขึ้นไปยังภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง ซึ่งผลผลิตยางพารามีคุณภาพดีไม่ต่างจากแหล่งผลิตเดิมในเขตภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากได้รับแรงจูงใจจากผลตอบแทนต่อไร่ที่สูงกว่าพืชอื่นๆ หลายชนิด ส่งผลให้เกษตรกรหันมาปลูกยางพาราแทนการเพาะปลูกมันสำปะหลัง และอ้อย มากขึ้น

อย่างไรก็ตาม สถานการณ์เศรษฐกิจโลก ประสบภาวะถดถอยหรือตกต่ำจะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ราคายางพาราภายในประเทศ ให้ตกต่ำไปด้วย ในขณะที่ต้นทุนยางพารามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้รายได้ของเกษตรกรมีความผันผวน และปัจจุบันราคายางพารามีแนวโน้มปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยราคายางพารา ในปี 2554 นับเป็นราคาที่สูงสุดในประวัติศาสตร์ ตามราคาตลาดโลก แต่หลังจากนั้นราคากลับมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่องจนถึงปีปัจจุบัน ซึ่งจากรายงานของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่า ราคายางพาราดิบชั้น 3 ในปี 2554 ราคา 245.18 บาท ลดลงเหลือ 172.40, 143.24, 106.18 และ 86.05 บาทในปี 2555-2558 ตามลำดับ ในขณะที่ต้นทุนยางพารามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้รายได้ของเกษตรกรมีความผันผวนและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของเกษตรกร โดยเฉพาะภาระหนี้สินที่ต้องชำระ จึงส่งผลกระทบต่อฐานะทางเศรษฐกิจและปากท้องของเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะเกษตรกร ที่มีภาระหนี้สิน ซึ่งได้ก่อหนี้สินไว้ในช่วงที่ราคายางพาราอยู่ในเกณฑ์ดี เช่น ขยายพื้นที่ปลูกยาง ซื้อยานพาหนะปลูกบ้านใหม่หรือซ่อมแซมบ้าน (สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2558)

ตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเดิมเกษตรกรในพื้นที่มีการปลูกมันสำปะหลัง และอ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก ต่อมาได้หันมาปลูกยางพารากันเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามกระแสและแรงจูงใจในเรื่องของราคาและผลตอบแทนเช่นเดียวกับพื้นที่อื่นๆ ดังนั้นจากปัญหาและสถานการณ์ราคายางที่ลดลงอย่างต่อเนื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราของเกษตรกร ในตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาจะ

เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานภาคการเกษตร และการส่งเสริมยางพาราในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ (Objective of the Study)

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี

1.2.2 เพื่อศึกษาสภาพการผลิตยางพารา และความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี

1.2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกร ในตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยคจังหวัดกาญจนบุรี

1.2.4 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the Study)

1.3.1 ทราบสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี

1.3.2 ทราบสภาพการผลิตยางพารา และความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี

1.3.3 ทราบปัญหาอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกร ในตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี

1.3.4 ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและการส่งเสริมการปลูกยางในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา (Scope and Limitation)

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่เกษตรกรที่ลงทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 91 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลลุ่มสุม. 2557)

แต่จากการลงพื้นที่จริงพบว่า มีเกษตรกรที่ปลูกยางพาราเพียง 76 ราย เนื่องจากบางรายได้เสียชีวิตและบางรายเลิกทำสวนยางพาราไปแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่าส่วนหนึ่งมีรายชื่อซ้ำ สำหรับการศึกษานี้ผู้วิจัยจะศึกษาประชากร 76 ราย โดยสัมภาษณ์หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคม สภาพการผลิตยางพารา ตั้งแต่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยวผลผลิต การจำหน่ายยางพาราของเกษตรกร และความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ตลอดทั้งในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดทั้ง ปัญหาอุปสรรค ในด้านการปลูก การดูแลรักษา การกรีต แรงงาน การแปรรูป การตลาด และความช่วยเหลือจากหน่วยงานราชการ

1.4.3 ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่และเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2560

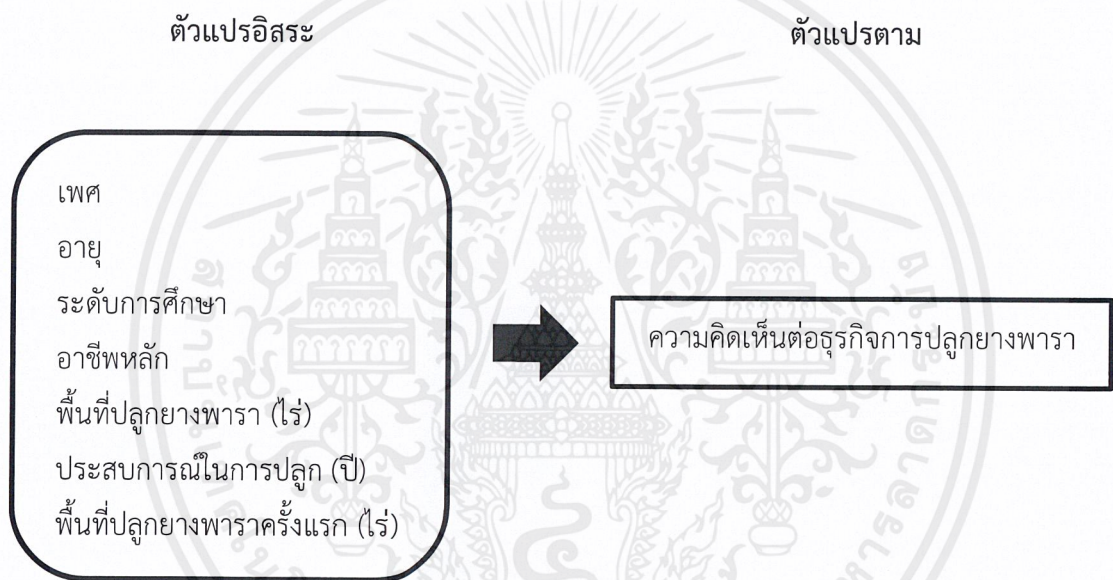
1.5 นิยามคำศัพท์ปฏิบัติการ (Operation Definition of Terms)

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรที่ลงทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ต่อธุรกิจการปลูกยางพาราใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ธุรกิจการปลูกยางพารา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการปลูกยางพาราของเกษตรกรในตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

1.6 กรอบความคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(Literature Review)

การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
- 2.2 การส่งเสริมการปลูกยางพารา
- 2.3 การปลูกยางพารา
- 2.4 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ในตำบลลุ่มสุม
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน ดังนี้

Hilgard (1962) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็น คือ การพิจารณาตัดสิน หรือความเชื่อที่นำไปสู่ การคาดคะเน หรือการแปลผลให้พฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือเขียนไปแล้วก็ทำให้เกิดผลได้ คนส่วนใหญ่มักจะถือว่าสิ่งที่มนุษย์แสดงออกมานั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงความในใจ

Best (1977) ได้รายงานไว้ว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกด้านความเชื่อ และความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูดและกล่าวเสนอแนะว่าในการศึกษาถึงความคิดเห็นต่างๆ ส่วนมากจะทำโดยวิธี วิจัยตลาด ได้แก่ การซักถามคำถามและบันทึกไว้รวบรวมเก็บข้อมูล วิธีง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึง ความคิดเห็น คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความเพราะจะทำให้เห็นว่า ความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไร ในอันที่จะดำเนินการต่อไป

Oskamp (1991) ได้อธิบายไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นแนวคิดที่ใกล้เคียงกับแนวคิดของทัศนคติใน บางครั้งใช้เหมือนกัน โดยเฉพาะในแวดวงของการสำรวจวิจัย และการสำรวจความคิดเห็น แต่ โดยทั่วไปการใช้คำว่าความคิดเห็นมักใช้ในขอบเขตที่แคบกว่า ความคิดเห็นเป็นเรื่องของการรับรู้ เบื้องต้นมากกว่าการรับรู้ด้านอารมณ์ และความคิดเห็นมักจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของบุคคลใน ด้านความน่าพอใจหรือความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในขณะที่ทัศนคติจะเกี่ยวกับความรู้สึกของบุคคล หรืออารมณ์เกี่ยวกับเหตุการณ์

โยธิน คันสนนุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวัน (2524) กล่าวว่า การศึกษาความคิดเห็นมีความสำคัญ และมีประโยชน์อย่างมาก เพราะทำให้เราทราบความต้องการของบุคคลต่างๆ ในสังคม สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของผู้กระทำ จากผู้ที่ถูกกระทำว่าดีหรือไม่ดีอย่างไรความเห็นของผู้ที่ได้รับ ประโยชน์ผู้กระทำในการปรับปรุงพฤติกรรมที่ทัศนคติของผู้ถูกกระทำให้ดีกว่าเดิม ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย เช่น กิจการค้าของบริษัทเอกชน โดยเฉพาะสถานีโทรทัศน์จะสอบถามความคิดเห็นของผู้ชมต่อ รายการโทรทัศน์ต่างๆ อยู่เสมอ ทำให้เจ้าของกิจการทราบความต้องการ ความชอบของผู้ชม เพื่อนำมาปรับปรุงรายการให้ดีกว่าเดิม

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2527) กล่าวว่า ความคิดเห็นไม่เหมือนกับเจตคติที่ไม่จำเป็นต้องแสดงความรู้สึกอารมณ์ หรือแม้กระทั่งการแสดงพฤติกรรมที่จะตอบสนอง หรือไม่ตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นเพียงคำพูดพร้อมเหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้ามีคนไม่เห็นด้วย บุคคลนั้นก็เปลี่ยนคำพูดดังกล่าวได้ เช่น บุคคลหนึ่งมีความคิดเห็นนั้น โดยการยกเหตุผลมาคัดค้านมากมาย ในที่สุด บุคคลนั้นยอมเปลี่ยนความคิดเห็นได้

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึก การรับรู้ ทัศนคติต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะ หรือความเชื่อต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง เกิดจากการประเมินผลสิ่งนั้น หรือเหตุการณ์นั้นโดยมีอารมณ์ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ความคิดเห็นนี้อาจจะเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาหรือการได้รับความรู้เพิ่มเติมการแสดงความคิดเห็นอาจทำได้ด้วยคำพูด หรือการเขียนก็ได้

วิธีวัดความคิดเห็นในการวัดความคิดเห็น ได้มีผู้แสดงวิธีวัดความคิดเห็นไว้หลายท่าน ดังนี้

Morgan and King (1971) วิธีการเพื่อให้ได้ข้อมูล และวัดค่าความคิดเห็นที่นิยมใช้กันทั่วไปคือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยการตอบแบบสอบถามเป็นวิธีการที่ดีมากเพราะสามารถรวบรวมข้อคิดเห็นจากประชาชนได้ง่าย และวิเคราะห์ได้ลึกซึ้งกว่าวิธีอื่นๆ แต่ปัญหาที่พบ คือ การสร้างแบบสอบถามที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถวัดความคิดเห็นได้ตรงกับเรื่องราวที่ต้องการ และมีความเชื่อถือได้สูงจึงจำเป็นต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านและการสนับสนุนจากฝ่ายจัดการอย่างจริงจัง

วิเชียร เกตุสิงห์ (2530) กล่าวว่าไว้ว่า วิธีวัดความคิดเห็นโดยมากเน้นการใช้การตอบแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ให้ผู้ตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามที่กำหนดการใช้แบบสอบถามสำหรับวัดความคิดเห็นต้องระบุให้ผู้ตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง การให้คะแนนขึ้นอยู่กับใจความว่าเป็นปฏิฐาน (Positive) หรือปฏิเสธ (Negative)

รวีวรรณ ชินะตระกูล (2538) รายงานไว้ว่า การวัดความคิดเห็น สามารถทำได้โดยสร้างแบบวัด ซึ่งมีหลายวิธีแต่ที่นิยมใช้ทั่วไปมี 2 วิธี คือ

1) วิธี Likert ในการสร้างแบบวัดวิธีนี้ เป็นการเขียนข้อความในเชิงของการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยให้ครอบคลุมสิ่งที่จะวัด โดยใช้มาตรวัด 3 ระดับ คือ มากที่สุด ปานกลาง น้อยที่สุดหรือ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2) วิธี Osgood เป็นการวัด โดยการเขียนคำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้ามหลายคู่ เพื่อให้เหมาะสมกับเป้า หมายที่จะวัด และครอบคลุมสิ่งที่จะวัดทุกๆ ด้าน และนำคำคุณศัพท์แต่ละคู่มาสร้างมาตรวัด โดยอาจแบ่งมาตรวัด 3 5 6 หรือ 7 ระดับ

วัลลภ รัฐฉัตรนนท์ (2545) ให้อธิบายว่า การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการวัดมีวิธีการวัดความคิดเห็นที่ใช้กันแพร่หลายอยู่ 4 วิธี คือ

1) วิธีแบบสเกล วัดความต่างทางศัพท์ (S-D scale = semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม

2) วิธีแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติที่นิยมมากที่สุด เนื่องจากสร้างได้ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบแทนสามารถแสดงความคิดเห็นในทางที่ชอบ หรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ อาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +2 +1 0 -1 -2 เป็นต้น

3) วิธีกัตต์แมนสเกล (Guttman scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับความคิดเห็นสูง-ต่ำ หรือเปรียบเทียบได้จากต่ำสุด ถึงสูงสุด และแสดงการสะสมของข้อคิดเห็น

4) วิธีเทอร์สตันสเกล (Thurstone scale) เป็นการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตรแล้ว เปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น หรือทัศนคติไปในทางเดียวกัน และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่ากันสรุปได้ว่าความคิดเห็นโดยทั่วไป ต้องมีสิ่งประกอบ 3 อย่าง คือ บุคคลที่จะถูกวัด สิ่งเร้า และมีการตอบสนอง ซึ่งจะออกมาเป็นระดับสูง - ต่ำ มาก - น้อย วิธีวัดความคิดเห็นนั้น โดยมาก จะใช้การตอบแบบสอบถามการสัมภาษณ์ โดยผู้ที่จะตอบคำถามเลือกตอบแบบสอบถามที่จัดทำไว้ วิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นก็คือ การแสดงให้เห็นถึงจำนวนร้อยละของคำตอบ ในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะเช่นไรก็ได้สามารถทำตามความคิดเห็นเหล่านั้นได้

2.2 การส่งเสริมการปลูกยางพารา

การปลูกยางพาราในประเทศไทยยางพารา เป็นพรรณไม้ที่รวบรวมมาจากรัฐ "พารา" ของประเทศบราซิล ทวีปอเมริกาได้นำยางพาราจากประเทศบราซิลไปเพาะที่สวนควิประเทศอังกฤษ เมื่อปี พ.ศ. 2419 กล้ายางพาราที่เพาะได้ถูกส่งไปปลูกที่ศรีลังกาในปีเดียวกัน เมื่อการปลูกได้แพร่หลายกระจายไปทั่วโลกแล้ว จึงเรียก กันต่อๆ มาว่า ยางพารา (Para rubber) การปลูกยางพาราในประเทศไทยเชื่อกันว่า พระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิม บี ระนอง) ขณะดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองตรัง ได้นำยางจากรัฐเปอร์ลมลายู มาปลูกที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. 2442 - 2443 และได้แจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ให้ราษฎรปลูกโดยทั่วไป ราษฎรในภาคใต้จึงได้ปลูกยางตั้งแต่นั้นมา และได้ขยายพื้นที่ปลูกยางไปทั่ว 14 จังหวัดภาคใต้ และได้มีพระราชบัญญัติกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง พ.ศ. 2503 จัดตั้งสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางในปี พ.ศ. 2504 ยางพาราที่ปลูกในสมัยแรกส่วนใหญ่เป็นยางพื้นเมืองที่ให้ผลผลิตต่ำทำให้ชาวสวนยางมีรายได้้น้อย โดยเฉพาะในช่วงที่ยางมีราคา ตกต่ำ วิธีการแก้ไขคือ การปลูกแทนยางพื้นเมืองเหล่านั้นด้วยยางพันธุ์ดีที่ให้ผลผลิตสูง ผู้ผลิตยางหลายประเทศได้เร่งการปลูกแทนยางเก่าด้วยยางพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มผลผลิตยาง ได้มีการวิจัยด้านต่างๆ เช่น ด้านพันธุ์ยาง โรคและศัตรูยาง ดินและปุ๋ย การดูแลรักษาสวนยาง การกำจัดวัชพืช การปลูกพืชคลุม การปลูกพืชแซม เพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่ชาวสวนยาง ด้านอุตสาหกรรมยางและเศรษฐกิจยางและมีการพัฒนายางโดยเน้นการพัฒนาสวนยางขนาดเล็ก เช่น การกรีดยางหน้าสูง การใช้ยาเร่งน้ำยาง การส่งเสริมการเพาะชำ และขยายพันธุ์ยางของภาคเอกชน การรวมกลุ่มขายยาง และการปรับปรุงคุณภาพยาง และการใช้ประโยชน์ไม้ยางพารามีการออกวารสารยางพาราเพื่อเผยแพร่ความรู้ไปสู่ชาวสวนยางและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดหลักสูตรการฝึกอบรม และการจัดสัมมนา ยางเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2521 กรมวิชาการเกษตร และกรมประชาสัมพันธ์ได้เริ่มงานทดลองปลูกสร้างสวนยางพาราตามหลักวิชาการปลูกสร้างสวนยางแผนใหม่ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทดลองปลูกในจังหวัดหนองคาย บุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งก็ประสบความสำเร็จ ผลผลิตยางในขณะนั้นเริ่มเปิดกรีดได้แล้วอยู่ในเกณฑ์ดีไม่แตกต่างจากผลผลิตในภาคใต้และภาคตะวันออกนัก ด้วยเหตุนี้จึงเริ่มมีการวิจัย และพัฒนาการปลูกยางในเขตแห้งแล้ง และถือเป็นการเริ่มขยายเขตปลูกยางพาราสู่เขตใหม่ของประเทศไทยอย่างจริงจัง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2555)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3 การปลูกยางพารา

2.3.1 แหล่งปลูก

1) สภาพพื้นที่ เป็นพื้นที่ราบหรือมีความลาดเอียงต่ำกว่า 35 องศา ถ้าความลาดเอียงเกิน 15 องศา ต้องทำขั้นบันไดพื้นที่สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 200 เมตร (คู่มือการปลูกยางพารา. 2555)

2) ลักษณะดิน หน้าดินลึกไม่น้อยกว่า 1 เมตร เป็นดินร่วนเหนียวหรือร่วนทราย และไม่มีชั้นหิน ชั้นดินดาน หรือชั้นกรวดอัดแน่นในระดับสูงกว่า 1 เมตรจากพื้นดิน การระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า 1 เมตร ไม่เป็นที่ลุ่มน้ำขัง หรือพื้นที่นา มีค่าความเป็นกรด - ด่าง (pH) ที่เหมาะสม ประมาณ 4.5 - 5.5 ไม่เป็นดินเค็ม ดินต่ง ดินเกลือ

3) สภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝน ไม่ต่ำกว่า 1,250 มิลลิเมตรต่อปี การกระจายตัวของฝนดี และมีจำนวนฝนตกเฉลี่ยประมาณ 120 - 150 วัน ช่วงแล้งไม่เกิน 4 เดือน อุณหภูมิเหมาะสมระหว่าง 26 - 30 องศาเซลเซียส

4) แหล่งน้ำอาศัยน้ำฝน

2.3.2 พันธุ์ยาง

1) ปัจจัยที่พิจารณาในการเลือกพันธุ์ยาง

1.1 ความต้องการของเกษตรกร ที่จะเลือกพันธุ์ยางปลูกว่าต้องการผลผลิตน้ำยางหรือเนื้อไม้

1.2 การระบาดของโรค ให้เกษตรกรหลีกเลี่ยงปลูกพันธุ์ยางที่อ่อนแอต่อโรคระบาดในเขตพื้นที่ที่ปลูก

1.3 พื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ความลึกของหน้าดินชั้น ระดับน้ำใต้ดินสูงให้พิจารณาตามข้อจำกัดของพันธุ์ที่ระบุไว้แต่ละพันธุ์

1.4 ความแรงลมพื้นที่ปลูกที่มีลมแรงควรหลีกเลี่ยงการปลูกพันธุ์ที่ไม่ต้านทานลม

2) พันธุ์ยางแนะนำ

พันธุ์ยางชั้น 1 ที่แนะนำในเขตปลูกยางใหม่ตามคำแนะนำของสถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตรมี ดังนี้

กลุ่ม 1 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยาง เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตน้ำยางสูงเป็นหลัก การเลือกปลูกพันธุ์ยางกลุ่มนี้ ควรมุ่งเน้นผลผลิตน้ำยาง ได้แก่ สถาบันวิจัยยาง 408, สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 226, BPM24, RRIM 600

กลุ่ม 2 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ทั้งผลผลิตน้ำยางและเนื้อไม้ โดยให้ผลผลิตน้ำยางสูงและมีการเจริญเติบโตดี ลักษณะลำต้นตรง และให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูง ได้แก่ พันธุ์ RRII 118, PB 235

กลุ่ม 3 พันธุ์ยางเพื่อผลผลิตเนื้อไม้ เป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตเนื้อไม้สูงเป็นหลัก มีการเจริญเติบโตดีมาก ลักษณะลำต้นตรง ให้ปริมาณเนื้อไม้ในส่วนลำต้นสูงมาก ผลผลิตน้ำยางจะอยู่ในระดับต่ำกว่าพันธุ์ยางในกลุ่ม 1 และ กลุ่ม 2 เหมาะสำหรับเป็นพันธุ์ที่จะปลูกเป็นสวนป่าเพื่อการผลิตเนื้อไม้ ได้แก่ ฉะเชิงเทรา 50, AVROS 2037, BPM 1

สำหรับพันธุ์ยางชั้น 1 กลุ่ม 1 ที่แนะนำให้ปลูกในภาคตะวันตกมี ดังนี้

1) สถาบันวิจัยยาง 408 (RRIT 408) ผลผลิต 8 ปี กรีดเฉลี่ย 352 กิโลกรัม/ไร่/ปี การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีดดีและระหว่างกรีดเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมนหนาและเปลือกงอก

ใหม่หนาปานกลาง ควรใช้ระบบกรีตครึ่งลำตัน วันเว้นวัน หรือครึ่งลำตัน วันเว้นสองวัน ความต้านทานโรค ไบร่ว่งไฟทอปโทรา ไบจุดก้างปลา ค่อนข้างต้านทาน ราแปง ไบจุดคอลเลโทตริกัมเส้นดำและราสีชมพูต้านทานปานกลาง ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ที่มีหน้าดินตื้น และไม่แนะนำให้ใช้ระบบกรีตถี่มากกว่าวันเว้นวัน เพราะต้นยางจะแสดงอาการเปลือกแห้งมาก

2) สถาบันวิจัยยาง 251 (RRIT 251) ผลผลิต 8 ปี กรีตเฉลี่ย 343 กิโลกรัม/ไร่/ปี การเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมและเปลือกอกใหม่หนาปานกลาง ควรใช้ระบบกรีตครึ่งลำตัน วันเว้นวัน ค่อนข้างต้านทานโรคเส้นดำต้านทานโรคไบร่ว่งที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา โรคราแปง โรคไบจุดหนูน และโรคราสีชมพูปานกลาง ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชัน

3) สถาบันวิจัยยาง 226 (RRIT226) ผลผลิต 10 ปี กรีตเฉลี่ย 317 กิโลกรัม/ไร่/ปี การเจริญเติบโตก่อนเปิดกรีตดี และระหว่างกรีตเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมบางและเปลือกอกใหม่หนาปานกลาง ควรใช้ระบบกรีตครึ่งลำตัน วันเว้นวัน ความต้านทานโรค ราสีชมพู ค่อนข้างต้านทาน ไบร่ว่งไฟทอปโทรา ไบจุดคอลเลโทตริกัม ไบจุดก้างปลา และเส้นดำ ต้านทานปานกลาง ราแปง ค่อนข้างอ่อนแอ ไม่แนะนำให้ปลูกในพื้นที่ลาดชันและพื้นที่ที่มีความชื้นสูง พื้นที่ที่มีหน้าดินตื้นและพื้นที่ที่มีระดับน้ำใต้ดินสูง

4) BPM 24 ผลผลิต 10 ปีกรีตเฉลี่ย 276 กิโลกรัม/ไร่/ปี การเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมหนามาก เปลือกอกใหม่หนาปานกลาง ควรใช้ระบบกรีตครึ่งลำตัน วันเว้นวัน หากใช้ระบบกรีตถี่จะทำให้ต้นยางแสดงอาการเปลือกแห้งเพิ่มมากขึ้น ข้อสังเกต : ในระยะยางอ่อนจะแตกกิ่งเล็กๆ จำนวนมาก ลำต้นและกิ่งจะมีรอยแผลน้ำยางไหล ซึ่งจะหายไปในระยะต่อมา

5) RRIM 600 ผลผลิต 10 ปีกรีตเฉลี่ย 263 กิโลกรัม/ไร่/ปี ผลผลิตเพิ่มขึ้น ปานกลาง เมื่อใช้สารเคมีเร่งน้ำยาง ผลผลิตลดลงมากในช่วงผลัดใบในพื้นที่แห้งแล้ง การเจริญเติบโตปานกลาง เปลือกเดิมบางและเปลือกอกใหม่หนาปานกลาง ควรใช้ระบบกรีตครึ่งลำตัน วันเว้นวัน อ่อนแอต่อโรคไบร่ว่งที่เกิดจากเชื้อไฟทอปโทรา และโรคราสีชมพูต้านทานโรคราแปง, โรคไบจุดคอลเลโทตริกัมปานกลาง, โรคเส้นดำ และไบจุดก้างปลา ค่อนข้างอ่อนแอ ข้อสังเกต : ไม่ควรปลูกในพื้นที่ที่มีโรคไบร่ว่งไฟทอปโทรา, โรคเส้นดำ และโรคไบจุดก้างปลา ระบาดอย่างรุนแรง

2.3.3 การเตรียมพื้นที่ปลูกยาง

ทำการไถพรวน และไถพรวนอย่างน้อย 2 ครั้ง พร้อมทั้งเก็บตอไม้ เศษไม้ และเศษวัชพืชออกให้หมด เพื่อปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมสำหรับปลูกสร้างสวนยาง สำหรับพื้นที่ลาดเอียงมากกว่า 15 องศาจะต้องมีการวางแผนปลูกตามขั้นบันได

2.3.4 การวางแผนปลูก

1) การกำหนดระยะปลูก การกำหนดระยะปลูกที่เหมาะสมสำหรับการปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเป็น 2.5x7 เมตร หรือ 3x7 เมตร โดยมีต้นยาง 91 ต้น/ไร่ หรือ 76 ต้น/ไร่ ตามลำดับ สำหรับระยะปลูกยางในพื้นที่ลาดเทควรเป็น 3x8 เมตร

2) การกำหนดแถวหลักการกำหนดระยะปลูกของต้นยางควรวางแผนแถวหลักตามแนวทิศตะวันออก หรือ ตะวันตก ควรวางแผนแถวหลักให้ขวางทางการไหลของน้ำ เพื่อลดการชะล้างหน้าดินและการพังทลายของดิน

3) การขุดหลุม เมื่อปักไม้ชะมบตามระยะปลูกแล้ว ทำการขุดหลุมด้านใดด้านหนึ่งของไม้ชะมบโดยตลอด หลุมที่ขุดต้องมีขนาด 50x50x50 เซนติเมตร ควรใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) อัตรา 170-200 กรัม รองกันหลุมและปุ๋ยอินทรีย์ 3-5 กิโลกรัม/หลุม ใส่ไว้ด้านบน

2.3.5 วิธีปลูก

การปลูกยาง ควรเลือกยางชำถุง 1 - 2 ฉัตร แก่เต็มที่ และควรใช้มีดเขี่ยดินออกประมาณ 2 - 3 เซนติเมตร นำไปวางในหลุมแล้วกรีดด้านข้างของถุงให้ขาดออกจากกัน แต่ยังไม่ดึงถุงออก กลบดินจนเกือบเต็มหลุมแล้วจึงดึงถุงพลาสติกออกกระวังอย่าให้ดินในถุงพลาสติกแตกกลบดินจนเสมอปากหลุมและอัดดินให้แน่น โดยให้ดินบริเวณโคนต้นยางสูงกว่าเล็กน้อยเพื่อไม่ให้น้ำขังในหลุมปลูก

2.3.6 ฤดูปลูก

ปลูกในช่วงต้นฤดูฝนระหว่างเดือน พฤษภาคม - กรกฎาคมโดยหันแผ่นตาไปทางทิศตะวันตก ใ้รอยต่อระหว่างรากกับตาอยู่เหนือระดับผิวดินเล็กน้อย และควรปลูกซ่อมก่อนหมดฤดูฝนอย่างน้อย 2 เดือน และไม่ควรปลูกซ่อมเมื่อต้นยางอายุ 2 ปี ขึ้นไป แต่ถ้าจะปลูกซ่อมควรใช้ต้นยางที่มีอายุใกล้เคียงกัน

2.3.7 การดูแลรักษา

1) การใส่ปุ๋ย ระยะเวลาก่อนเปิดกรีด เนื่องจากดินปลูกยางพาราของประเทศ ส่วนใหญ่มีปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเขตปลูกยางใหม่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันวิจัยยางได้แนะนำให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดินช่วยอุ้มความชื้น ปรับปรุงโครงสร้างของดิน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใส่ปุ๋ยเคมี ร่วมกับการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 20 - 10 - 12 สำหรับดินร่วนเหนียวสูตร 20 - 10 - 17 สำหรับดินร่วนทรายอัตราและเวลาใส่ปุ๋ยตามอายุของต้นยาง ระยะเวลาหลังเปิดกรีด เมื่อต้นยางเปิดกรีดได้แล้ว ยังมีความจำเป็นต้องใส่ปุ๋ยต่อไปทุกปี เพื่อให้ผลผลิตสูงสม่ำเสมอ โดยการใช้ปุ๋ยเคมีสูตร 30 - 54 - 18 อัตรา 1 กิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งใส่ 2 ครั้ง ในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน ใส่ปุ๋ยบริเวณกึ่งกลางระหว่างแถวที่มีรากดูดอาหารหนาแน่นแล้ว คราดกลบ และควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา 2 - 3 กิโลกรัม/ต้น/ปี

2) การตัดแต่งกิ่งยางอ่อน

ไม่ควรตัดแต่งกิ่งในช่วงต้นฤดูแล้ง

ตัดกิ่งแขนงให้ชิดลำต้นในระดับต่ำกว่า 2 เมตร เริ่มตั้งแต่ยางอายุ 1 ปี

ไม่นำไม้ต้นยางลงมาตัดแต่ง เพราะจะทำให้เปลือกแตก น้ำยางไหลหรือหักได้

ใช้ปูนขาว หรือปูนแดง หรือสีทาบริเวณแผลที่ตัด (คู่มือการปลูกยางพารา.

2558)

3) การทำแนวป้องกันไฟ

ทำการขุดรากวัชพืชและเก็บเศษซากเหลือของพืชออกให้หมดเป็นแนวกว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร รอบบริเวณสวน

ปราบวัชพืชบริเวณแถวและระหว่างแถวก่อนเข้าหน้าแล้ง

กรณีต้นยางที่ถูกไฟไหม้เล็กน้อย แนะนำให้ใช้ปูนขาวทาลำต้นทันทีเพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด โรค และแมลงที่อาจเข้าทำลายได้

ถ้าต้นยางในสวนได้รับความเสียหายจากไฟไหม้เป็นจำนวนมาก จนไม่อาจรักษาหน้ายางได้เกิน ร้อยละ 40 ของแปลง ควรจะทำการปลูกใหม่ทั้งแปลง (คู่มือการปลูกยางพารา.

2558)

2.3.8 โรคยางพาราที่สำคัญในภาคตะวันตก

1) ช่วงยางแตกใบอ่อน พบโรคราแป้ง (oidium) มาก ใบอ่อนจะบิดงอ มีสีดำแล้วร่วง ใบเพศลาตจะมีแผลขอบเขตไม่แน่นอน บริเวณแผลจะมีขุยของเส้นใยสีขาวเทาบนด้านล่างของแผ่นใบ ใบแก่แผลจะมีรอยสีเหลืองซีด เฉพาะบริเวณที่เชื้อราเข้าทำลาย ดอกยางจะมีขุยเชื้อราสีขาวปกคลุม ก่อนที่จะดำแล้วร่วง ป้องกันรักษาโดยการปลูกพันธุ์ต้านทานโรค และปล่อยให้ใบร่วง ซึ่งต้นยางจะแตกใบใหม่ออกมาแล้วทำการใส่ปุ๋ยบำรุง หรือใช้สารป้องกันกำจัดโรค

2) ช่วงฤดูฝน พบโรคราสีชมพูมาก ซึ่งในระยะแรก เปลือกบริเวณคาคบจะปริแตกมีน้ำยางไหล และมีเส้นใยเชื้อราสีขาวคล้ายใยแมงมุมบนรอยแผล ระยะต่อมาถ้ามีสภาพแวดล้อมเหมาะสม เส้นใยของเชื้อราจะรวมกันตามผิวเปลือกมองเห็นเป็นสีชมพู เมื่อน้ำยางแห้งจะมีราดำเกิดขึ้นเห็นเป็นทางสีดำ ใต้บริเวณแผลจะมีการแตกกิ่งใหม่ขึ้น ใบยางจะเปลี่ยนเป็นสีเหลือง และเกิดอาการตายหรือหักโค่นบริเวณที่เป็นโรค ป้องกันรักษาได้โดยการปลูกพันธุ์ต้านทานโรค ดูแลรักษาสวนให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก ไม่ปลูกพืชอาศัยเป็นพืชร่วมยาง เช่น ขนุน และใช้สารป้องกันกำจัดโรค นอกจากนี้ยังพบโรคเส้นดำ โดยจะเกิดบริเวณเหนือรอยกรีดเป็นรอยขีดต่อมาเป็นรอยบุ๋มขยายตัวตามแนวขนานกับลำต้น เมื่อเฉือนเปลือกออกให้ลึกถึงเนื้อไม้ จะเห็นลายเส้นสีดำบนเนื้อไม้ ป้องกันรักษาโดยการปลูกพันธุ์ต้านทานโรค ตัดแต่งกิ่งก้านและกำจัดวัชพืชในสวนยางให้โล่งเตียนเพื่อลดความชื้นและความรุนแรงของโรคไม่ควรเปิดกรีดยางในช่วงฤดูฝน เพื่อป้องกันการเกิดโรคเส้นดำ และใช้สารป้องกันกำจัดโรค

2.3.9 การกรีดยาง

เพื่อให้ให้น้ำยางมากที่สุด ต้นยางเสียหายน้อยที่สุด ยืดอายุการกรีดให้นานที่สุด และสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด มีหลักการกรีดและระบบกรีด ดังนี้

1) การเปิดกรีด ควรเปิดกรีดเมื่อจำนวนต้นยางที่มีขนาดเส้นรอบต้น ไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร ที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตรจากพื้นดิน โดยจำนวนต้นที่ได้ขนาดเปิดกรีดไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนต้นยางทั้งหมด

2) ใช้ระบบกรีดครั้งลำต้น วันเว้นวัน

3) เปิดกรีดครั้งลำต้น หน้าแรกที่ระดับ 120 เซนติเมตรและเปิดกรีดหน้าต่อไปที่ระดับความสูง 150 เซนติเมตรจากพื้นดินรอยกรีดทำมุม 30 องศากับแนวระนาบ และเอียงจากซ้ายบนลงมาขวาล่าง

4) ตัดรางรองรับน้ำยาง ห่างจากรอบกรีดด้านหน้าลงมาประมาณ 30 เซนติเมตร และติดตั้งลวดรับถ้วยน้ำยางลงมาประมาณ 10 เซนติเมตร ถ้าไม่กรีดยางควรคว่ำถ้วยไว้ เพื่อมิให้สิ่งสกปรกตกลงไปในถ้วยรับน้ำยาง

5) กรีดให้ลึกใกล้เนื้อไม้มากที่สุด แต่ต้องไม่ถึงเนื้อไม้

6) เปลือกที่กรีดแต่ละครั้งไม่ควรหนาเกิน 2.5 มิลลิเมตร

7) ควรกรีดตอนเช้าตรู่

8) ควรกรีดไม่เกิน 500 ต้น/คน/วัน

9) หมั่นลับมีดกรีดยางให้คมอยู่เสมอ

10) หยุดกรีดในช่วงยางผลัดใบจนถึงใบที่ผลิใหม่เป็นใบแก่

2.3.10 ปัญหาที่พบบอกในการปลูกยางภาคตะวันตก

1) ฤดูแล้ง ไฟไหม้สวนยาง วิธีป้องกัน ก่อนถึงฤดูแล้งควรมีการทำแนวกันไฟกว้างไม่ต่ำกว่า 3 เมตร รอบบริเวณสวนยาง กรณีไฟไหม้ต้นยางเล็กน้อย แนะนำให้ใช้ปูนขาวทาลำต้นทันทีเพื่อป้องกันความร้อนจากแสงแดด โรคและแมลงที่อาจเข้าทำลายได้ การขาดน้ำในยางเล็ก วิธีป้องกันและแก้ไข โดยใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่น เช่น ฟางข้าวคลุมบริเวณโคนต้นยางเป็นวงกลมห่างจากโคนต้นยาง 5 - 10 เซนติเมตรให้รัศมีคลุมพื้นที่โคนต้นยางประมาณ 1 เมตร คลุมหนา 10 เซนติเมตร เพื่อรักษาความชื้นของดินในช่วงฤดูแล้ง

2) ฤดูฝนโรครากเน่าเนื่องมาจากน้ำขัง ป้องกันและแก้ไขโดยการทำร่องระบายน้ำต้นยางที่เกิดอาการเปลือกแห้ง หรือที่เกษตรกรเรียกว่า “ต้นหน้าตาย” เป็นอาการผิดปกติด้านสรีระวิทยาของท่อน้ำยาง โดยต้นยางที่เป็นต้นหน้าตายจะมีเซลลิวโลส (tylose) เกิดขึ้นเป็นกลุ่มก้อนกระจายอยู่ทั่วไปในท่อน้ำยาง ทำให้เปลือกยางแข็ง และเมื่อกรีดยางแล้วไม่มีน้ำยางไหลออกมา ซึ่งสาเหตุที่ทำให้เกิดอาการเปลือกแห้งที่แท้จริงยังไม่สามารถระบุได้ ปัจจุบันเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบปัญหาต้นเปลือกแห้งเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปปัจจัยหลักที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดอาการเปลือกแห้งเกิดจาก

การกรีดถี่ หรือกรีดยางติดต่อกันหลายๆ วัน โดยไม่พักกรีด

การกรีดยางต้นที่มีขนาดลำต้นต่ำกว่า 50 เซนติเมตร

เกษตรกรขาดการดูแล ไม่ใส่ปุ๋ยให้เพียงพอกับความต้องการใช้ของต้นยางเมื่อเปิดกรีดแล้ว รวมถึงในขณะที่เป็นยางอ่อนซึ่งทำให้ต้นยางไม่สมบูรณ์ ส่งผลมาจนถึงเมื่อต้นยางกรีดแล้ว

สภาพแวดล้อม ได้แก่ สภาพพื้นที่ และความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ในปัจจุบันนี้ยังไม่พบวิธีการรักษา และยังไม่พบสารเคมี หรือตัวยาใดๆ ที่ใช้รักษาต้นยางที่เป็นอาการเปลือกแห้งให้กลับมาเป็นปกติได้ แต่สามารถทำการดูแลรักษาเบื้องต้นได้โดยการหมั่นสังเกตหน้ายาง หากพบว่าต้นยางเริ่มมีอาการหน้าตายในบางส่วน ควรเปิดกรีดต่ำลงมาจนพบเปลือกปกติ แล้วกรีดตามปกติต่อไป และกรีดล้อมส่วนที่เป็นหน้าตายไว้ ขูดเปลือกบริเวณที่เป็นหน้าตายออก แต่อย่าให้ถูกเยื่อเจริญแล้วทาด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อราพวกเมตาแลกซิล หรือ แชนโดแฟน - เอ็ม เพื่อป้องกันไม่ให้อาการหน้าตายลุกลามไปทั่วหน้ากรีดต่อไป แต่ถ้าหน้าตายลุกลามไปทั่วหน้ากรีดแล้ว การขูดเปลือกที่เป็นหน้าตายออกทั้งหมดอาจทำให้เสียเวลาและแรงงาน ดังนั้นจึงอาจหลีกเลี่ยงได้โดยการกรีดยางเหนือรอยกรีดขึ้นไป ซึ่งบริเวณเหนือรอยกรีดจะมีน้ำยางไหลตามปกติ เนื่องจากท่อน้ำยางถูกตัดด้วยรอยกรีดอาการหน้าตายไม่สามารถลุกลามขึ้นไปด้านบนได้ ต้นยางที่แสดงอาการเปลือกแห้งชั่วคราวต้องหยุดกรีด 6-12 เดือน จะสามารถเปิดกรีดเอาน้ำยางได้อีกหลังจากหยุดกรีด

2.3.11 การลงทุน

การปลูกยางพาราในพื้นที่ 1 ไร่ระยะปลูก 3x7 เมตร โดยมีต้นยาง 76 ต้นได้ผลผลิตน้ำยาง 263 กิโลกรัม/ไร่ ต้นทุนการผลิตยางพารา บาท/กิโลกรัม

ต้นทุนช่วงยางไม่ได้ผลผลิต	8.32	บาท
ต้นทุนช่วงยางให้ผลผลิต	7.62	บาท
ต้นทุนการกรีด เก็บน้ำยาง และการทำยางแผ่น	30.57	บาท
ค่าที่ดิน	4.06	บาท
รวมต้นทุน	50.57	บาท

2.3.12 ภาพรวมสถานการณ์และแนวโน้มยางพารา

การปลูกยางพารา ปัจจุบันไทยเป็นประเทศที่มีพื้นที่ปลูกยางมาก เป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากประเทศอินโดนีเซีย โดยในปี 2556 ประเทศไทย มีเนื้อที่ปลูกยาง ทั้งสิ้น ประมาณ 22.2 ล้านไร่ โดยภาคใต้ มีพื้นที่มากที่สุดของประเทศ ประมาณ 13.9 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 62.8 ของประเทศ รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ประมาณ 4.4 ล้านไร่ ภาคกลาง 2.6 ล้านไร่ และภาคเหนือ 1.2 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 19.8, 11.8 และ 5.5 ของประเทศ ตามลำดับ และในปี 2556 มีเนื้อที่ยางพารากรีดได้ ทั้งประเทศ ประมาณ 15.1 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 68.0 ของพื้นที่ปลูกยางพารา โดยมีผลผลิต ประมาณ 3.9 ล้านตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.6 จากปี 2555 หากพิจารณาผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่มีแนวโน้มลดลง เนื่องจาก เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง และภัยแล้ง ส่งผลให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ในปี 2557 อยู่ที่ 254 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลง จาก 262 กิโลกรัมต่อไร่ ในปี 2556 (สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2558)

2.3.13 การผลิตและการแปรรูปยางพารา

แหล่งผลิตน้ำยางใหญ่ที่สุดในโลก คือ แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คิดเป็นร้อยละ 90 ของแหล่งผลิตทั้งหมด ส่วนที่เหลือมาจากแอฟริกากลาง ซึ่งพันธุ์ยางที่ผลิตในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ พันธุ์ฮีเวียบราซิลเลียนซิส (*hevea brasiliensis*) น้ำยางที่กรีดได้จากต้นจะเรียกว่าน้ำยางสด (field latex) น้ำยางที่ได้จากต้นยางมีลักษณะเป็นเม็ดยางเล็กๆ กระจายอยู่ในน้ำ (emulsion) มีลักษณะเป็นของเหลวสีขาว มีสภาพเป็นคอลลอยด์ มีปริมาณของแข็งประมาณร้อยละ 30 - 40 pH 6.5 - 7 น้ำยางมีความหนาแน่นประมาณ 0.975 - 0.980 กรัมต่อมิลลิลิตร มีความหนืด 12 - 15 เซนติพอยส์ ส่วนประกอบในน้ำยางสดแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อยาง 35 เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่ไม่ใช่ยาง 65 เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เป็นน้ำ 55 เปอร์เซ็นต์ ส่วนของลูทอยด์ 10 เปอร์เซ็นต์

น้ำยางสดที่กรีดได้จากต้นยาง จะคงสภาพความเป็นน้ำยางอยู่ได้ไม่เกิน 6 ชั่วโมง เนื่องจากแบคทีเรียในอากาศ และจากเปลือกของต้นยางขณะกรีดยางจะลงไปปนน้ำยาง และกินสารอาหารที่อยู่ในน้ำยาง เช่น โปรตีน น้ำตาล ฟอสโฟลิปิด โดยแบคทีเรียจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นหลังจากแบคทีเรียกินสารอาหาร คือ จะเกิดการย่อยสลายได้เป็นก๊าซชนิดต่างๆ เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซมีเทน เริ่มเกิดการบูดเน่าและส่งกลิ่นเหม็น การที่มีกรดที่ระเหยง่ายเหล่านี้ในน้ำยางเพิ่มมากขึ้น จะส่งผลให้ค่า pH ของน้ำยางเปลี่ยนแปลงลดลง ดังนั้น น้ำยางจึงเกิดการสูญเสียสภาพ ซึ่งสังเกตได้จาก น้ำยางจะค่อยๆ หนืดขึ้น เนื่องจากอนุภาคของยางเริ่มจับตัวเป็นเม็ดเล็กๆ และจับตัวเป็นก้อนใหญ่ขึ้น จนน้ำยางสูญเสียสภาพโดยน้ำยางจะแยกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเนื้อยาง และส่วนที่เป็นเซรุ่ม ดังนั้น เพื่อป้องกันการสูญเสียสภาพของน้ำยางไม่ให้อนุภาคของเม็ดยางเกิดการรวมตัวกันเองตามธรรมชาติ จึงมีการใส่สารเคมีลงไปปนน้ำยางเพื่อเก็บรักษาน้ำยางให้คงสภาพเป็นของเหลว โดยสารเคมีที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำยางเรียกว่า สารป้องกันการจับตัว (anticoagulant) ได้แก่ แอมโมเนีย โซเดียมซัลไฟด์ ฟอรัมาลดีไฮด์ เป็นต้น เพื่อที่รักษาน้ำยางไม่ให้สูญเสียสภาพ

การนำยางธรรมชาติไปใช้งานมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบน้ำยาง และรูปแบบยางแห้ง ในรูปแบบน้ำยางนั้นน้ำยางสดจะถูกนำมาแยกน้ำออกเพื่อเพิ่มความเข้มข้นของเนื้อยางขั้นตอนหนึ่งก่อนด้วยวิธีการต่างๆ แต่ที่นิยมใช้ในอุตสาหกรรมคือการใช้เครื่องหมุนเหวี่ยง (centrifuge) ในขณะที่การเตรียมยางแห้งนั้นมักจะใช้วิธีการใส่กรดแอสติคกลงในน้ำยางสด การใส่กรดแอสติคเจือจางลงในน้ำ

ยาง ทำให้น้ำยางจับตัวเป็นก้อน เกิดการแยกชั้นระหว่างเนื้อยางและน้ำ ส่วนน้ำที่ปนอยู่ในยางจะถูกกำจัดออกไปโดยการรีดด้วยลูกกลิ้ง 2 ลูกกลิ้ง วิธีการหลักๆ ที่จะทำใหยางแห้งสนิทมี 2 วิธี คือ การรมควันยาง และการทำยางเครป แต่เนื่องจากยางผลิตได้มาจากเกษตรกรจากแหล่งที่แตกต่างกัน ทำให้ต้องมีการแบ่งชั้นของยางตามความบริสุทธิ์ของยางนั้นๆ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2558)

2.3.14 การเก็บน้ำยาง

เมื่อกรีดยางแล้ว น้ำยางก็จะไหลไปตามรอยที่ทำไว้ผ่านลึนร่องน้ำยางและไหลลงถ้วยรองรับน้ำยางในที่สุด ภายหลังจากกรีดยางไปแล้วประมาณ 3 ชั่วโมง ส่วนมากน้ำยางก็จะหยุดไหลก็จะเริ่มเก็บน้ำยางได้ ซึ่งผู้เก็บน้ำยางโดยปกติจะเป็นคนเดียวกับคนกรีดยาง จะถือถังหิ้วหรือหาบไปเก็บน้ำยาง เก็บน้ำยางในถ้วยแล้วเทลงไปในถังหรือปื๊บที่ถือ หลังเทน้ำยางจากถ้วยก็จะใช้ไม้ปาดน้ำยาง กวาดน้ำยางออกจากถ้วยให้หมด แล้วนำถ้วยไปเก็บคว่ำไว้บนห้วงลวดที่ใช้ตัดด้วย เพื่อไม่ให้ถ้วยสกปรก และป้องกันฝุ่นละอองตกลงไปในถ้วย น้ำยางที่เก็บได้จะถูกนำมารวบรวม แล้วลำเลียงไปส่งยังโรงงานทำยางแผ่นอีกต่อหนึ่ง สำหรับสวนขนาดใหญ่ แต่หากเป็นสวนขนาดเล็กก็จะหาบหรือหิ้วไปทำแผ่นที่บ้าน

ปัจจุบันในบางท้องที่จะมีพ่อค้ามารับซื้อน้ำยางสดๆ เลยในกรณีที่เจ้าของสวนไม่ประสงค์จะทำยางแผ่นเองก็จะสามารถขายเป็นน้ำยางไปได้ โดยพ่อค้าดังกล่าวจะมีรถบรรทุกประกอบขึ้นเป็นถังสำหรับใส่น้ำยางออกไปรับซื้อถึงสวน ขั้นตอนการซื้อขายจะคิดจากน้ำหนักของน้ำยางสดทั้งหมด และหาความเข้มข้นของน้ำยางโดยจะมีเครื่องมือวัดค่าออกมาแล้ว หาค่าเฉลี่ยเป็นน้ำหนักยางแห้งดีราคาออกมาเป็นกิโลกรัม ซื้อขายในราคาเท่ากับราคายางชั้นสองของตลาดในแต่ละวัน (คู่มือการปลูกยางพารา. 2555)

2.3.15 การรักษาสภาพน้ำยาง

เมื่อได้น้ำยางสดจากต้นยางหากไม่มีการรักษาสภาพน้ำยางจุลินทรีย์ในอากาศ จะปะปนในน้ำยางและใช้สารกลุ่มน้ำตาล เป็นอาหารทำให้เกิดความเป็นกรด นั่นคือมีอนุมูลบวกเกิดขึ้นและเกิดปฏิกิริยาสะเทินกับอนุมูลลบรอบๆ ผิวอนุภาคยาง ทำให้น้ำยางเสียสภาพก่อนจะนำไปแปรรูป ดังนั้น จึงต้องมีการรักษาสภาพน้ำยางโดยการเติมสารเคมี เช่น สารละลายแอมโมเนีย ร้อยละ 0.05 ต่อน้ำหนักน้ำยาง สารละลายโซเดียมซัลไฟด์ ร้อยละ 0.02 – 0.05 ต่อน้ำหนักน้ำยาง

การรักษาสภาพน้ำยางชั้นในปัจจุบันมีใช้อยู่ 5 ระบบ คือ

- 1) น้ำยางชั้นแอมโมเนียสูง ใช้สารละลายแอมโมเนียปริมาณร้อยละ 0.7
- 2) น้ำยางชั้นแอมโมเนียต่ำ ใช้สารละลายแอมโมเนียปริมาณร้อยละ 0.2 ร่วมกับสารละลายโซเดียมเพนตะคลอโรเฟเนต (sodium pentachlorophenate) ปริมาณร้อยละ 0.2
- 3) น้ำยางชั้นแอมโมเนียต่ำ ใช้สารละลายแอมโมเนียปริมาณร้อยละ 0.2 ร่วมกับสารละลายกรดบอริกปริมาณร้อยละ 0.24
- 4) น้ำยางชั้นแอมโมเนียต่ำ ใช้สารละลายแอมโมเนียปริมาณร้อยละ 0.2 ร่วมกับซิงค์ไดเอทิลไดไฮโอคาร์บาเมท ปริมาณร้อยละ 0.2
- 5) น้ำยางชั้นแอมโมเนียต่ำ ใช้สารละลายแอมโมเนียปริมาณร้อยละ 0.2 ร่วมกับเตตระเมทิลไทยแรมไดซัลไฟด์ ปริมาณร้อยละ 0.013 และซิงค์ออกไซด์ ปริมาณร้อยละ 0.013 (คู่มือการปลูกยางพารา. 2555)

2.3.16 การทำยางแผ่น

หลังจากที่เก็บน้ำยางจากสวนนำเข้ามารวบรวมน้ำยางยังถังรวมน้ำยาง ในบริเวณโรงงานหรือบริเวณที่จะทำยางแผ่นแล้ว จะต้องรีบทำยางแผ่นทันที เพราะสิ่งแวดล้อมทั่วไป เช่น ความร้อนจากอากาศจะช่วยให้ยางเกิดบูดหรือรัตตัวขึ้นทุกขณะ สำหรับอุปกรณ์ก็เช่นเดียวกันจะต้องเตรียมไว้ให้พร้อมและล้างทำความสะอาดก่อนทุกครั้ง แม้อุปกรณ์เหล่านั้นจะสะอาดอยู่แล้วก็ตาม อุปกรณ์ดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ ได้แก่

- จักรรีดยาง ทั้งรีดเรียบและรีดดอก
- ถังรวมน้ำยาง
- กรดฟอร์มิกหรือกรดซัลฟูริก
- โองใส่ น้ำ
- ตะก
- เครื่องกรองน้ำยางเบอร์ 40 และ 60
- ใบพายกวนน้ำยาง
- ที่ตวงน้ำยางขนาด 3 ลิตร
- โตะสำหรับนวดแผ่นยาง
- อ่างเคลือบสำหรับผสมน้ำกรด (สำนักงานตลาดกลางยางพาราจังหวัด

หนองคาย. 2558)

2.3.17 ขั้นตอนและวิธีทำยางแผ่น

- 1) ผสมน้ำยางกับน้ำโดยอัตราส่วน 1 : 1 ถ้าเป็นน้ำยางที่ได้จากต้นยางอ่อนยังมีเปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งต่ำอยู่อาจจะ ผสมส่วนของน้ำน้อยลงเหลือน้ำยาง 3 ส่วนต่อน้ำ 2 ส่วน โดยปริมาณก็ได้
- 2) นำส่วนผสมของน้ำยางนี้เทผ่านตะแกรงกรอง 2 ชั้น เบอร์ 40 และ 60
- 3) ตวงส่วนผสมของน้ำยางที่ผ่านการกรองแล้วนี้ใส่ในตะกอะลูมิเนียม ตะกละ 5 ลิตร หรือนานิดหน้อย
- 4) ผสมน้ำกรดฟอร์มิก โดยใช้น้ำกรด 2 ชั้น สังกะสี (ชั้นกลาง) ต่อน้ำ 3 กระป๋องนม ใส่ น้ำกรดที่ผสมแล้วนี้ 1 กระป๋องนมต่อน้ำยาง 1 ตะก (น้ำกรดที่ผสมแล้วไม่ควรเก็บไว้เกิน 2 วัน)
- 5) ก่อนเทน้ำกรดที่ผสมแล้วใส่น้ำยาง ควรใช้สำหรับกวนน้ำยาง พายกวนน้ำยางในตะกที่จะใส่กรดสัก 1 - 2 เทียวก่อน แล้วจึงค่อยๆ เทส่วนผสมของน้ำกรดลงไปตามความยาวของตะกแล้วใช้ไม้พายกวนอีก 5 - 6 เทียว
- 6) ในระหว่างการกวนจะมีฟองอากาศเกิดขึ้นมากมาย ให้ช้อนฟองอากาศออกให้หมด ซึ่งฟองอากาศนี้สามารถทำน้ำขี้ยางขึ้นดีได้
- 7) หลังจากตักฟองอากาศออกหมดแล้ว ควรปิดฝาตะกเพื่อป้องกันสิ่งสกปรกลงไป นำไปตั้งทิ้งไว้ประมาณ 30 - 45 นาที ยางในตะกก็จะแข็งตัว
- 8) เมื่อยางแข็งตัวดีแล้ว กอนำไปแท่นนวดควรรินน้ำหล่อไว้ทุกตะกเพื่อสะดวกในการเลาะยางออกจากข้างตะก
- 9) คว่ำตะกลงบนแท่นนวด ยางจะหลุดออกจากตะก จากนั้นทำการนวดด้วยมือหรือไม้ขนาดก็ได้ตามถนัด นวดให้ยางเป็นแผ่นบางลงมีความหนาประมาณ 1 เซนติเมตร

10) นำยางที่นวดจนบางแล้วนี้ เข้าเครื่องรีดเรียบ 3 ครั้ง ให้แผ่นยางหนาประมาณ 3 - 4 มิลลิเมตร แล้วจึงนำเข้าเครื่องรีดดอก 1 ครั้ง จะได้ยางแผ่นดิบที่มีขนาดพอเหมาะ ความหนาประมาณ 2 - 3 มิลลิเมตร

11) นำยางที่ผ่านเครื่องรีดดอกแล้วไปล้างน้ำให้สะอาด โดยจุ่มลงในโอ่งหรือถังน้ำเพื่อล้างกรดออก ยางแผ่นที่ทำด้วยกรดฟอร์มิคควรแช่น้ำประมาณ 30 นาที แล้วจึงนำไปผึ่งลมในที่ร่ม ไม่มีฝุ่น อากาศถ่ายเทได้สะดวก เมื่อยางแห้งก็สามารถเก็บไว้ขายได้ หรือถ้าหากมีโรงรมควัน เมื่อน้ำหยุดไหลหลังจากผึ่งไว้สักครู่ก็สามารถนำเข้าโรงรมได้เลย ซึ่งจะใช้เวลาในการรมควันประมาณ 4 วัน ที่อุณหภูมิระหว่าง 110 - 145 องศาฟาเรนไฮต์ จะได้ยางที่สุกสม่ำเสมอ

2.3.18 ลักษณะของยางแผ่นชั้นดี

- 1) เป็นสีเหลืองผืนผ้า ไม่คอดกัว ยาวประมาณ 70 - 80 เซนติเมตร หนาประมาณ 3 - 4 มิลลิเมตร หนัก 0.8 - 1 กิโลกรัม
- 2) สะอาดปราศจากฟองอากาศ
- 3) มีสีใสสม่ำเสมอทั้งแผ่นไม่มีขาว
- 4) มีความยืดหยุ่นดี ไม่มีขีดขาดง่าย และมีรอยดอกยางเห็นเด่นชัด (คู่มือการปลูกยางพารา. 2555)

2.3.19 การผลิตยางแท่ง

ประเทศไทยเริ่มผลิตยางแท่งเมื่อปี พ.ศ. 2511 เพื่อปรับปรุงรูปแบบให้มีขนาดเหมาะสมกับการใช้ในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีการตรวจสอบคุณภาพทางวิทยาศาสตร์ และจำแนกชั้นตามข้อกำหนดมาตรฐาน วัตถุประสงค์ที่ใช้ผลิตยางแท่งใช้ได้ทั้ง น้ำยางสดที่ต้องทำให้จับตัวก่อนและยางแห้งที่จับตัวแล้ว เช่น ยางแผ่นดิบ เศษยางกันถ้วย ขั้นตอนที่สำคัญในการผลิตคือ ตัดย่อยยางดิบให้เป็นชิ้นเล็กๆ อย่างรวดเร็ว ล้าง อบให้แห้ง และอัดเป็นแท่งสีเหลืองขนาด 33.3 กิโลกรัม

2.3.20 การผลิตยางก้อนถ้วย

การผลิตยางก้อนเป็นการแปรรูปน้ำยางเพื่อนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางแท่ง ยางก้อนที่ผลิตไม่ได้คุณภาพมีสิ่งสกปรกปนอยู่มาก ทำให้ต้นทุนการผลิตยางแท่งสูงตามไปด้วย เนื่องจากต้องเสียเวลาและพลังงานในการกำจัดสิ่งสกปรกที่ติดมากับก้อนยาง การผลิตยางก้อนที่มีคุณภาพจะทำให้ขายได้ราคาดี ยางก้อนที่ได้มาตรฐานต้องมีลักษณะเป็นรูปถ้วย สะอาด ไม่มีสิ่งปะปน ไม่มีกลิ่น สีสวย การผลิตยางก้อนถ้วยเป็นวิธีการที่ง่าย สะดวก ประหยัดค่าใช้จ่ายในการผลิต ใช้เวลาและแรงงานน้อย ต้นทุนการผลิตต่ำ

การผลิตยางก้อนถ้วยต้องวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับระบบกรีตที่ชาวสวนใช้ ปริมาณน้ำยางต่อต้นในแต่ละครั้งกรีต ขนาดของแปลงกรีต เปอร์เซ็นต์เนื้อยางแห้งของน้ำยางที่กรีตได้ ข้อมูลเหล่านี้จะใช้ในการคำนวณปริมาณการใช้กรีต การเตรียมวัสดุอุปกรณ์และกำหนดเวลาในการทำงาน จำนวนแรงงานที่ใช้ เป็นต้น

การจำหน่ายยางก้อนนั้นขึ้นอยู่กับผู้รับซื้อว่าจะมีมาตรฐานหรือต้องการคุณภาพแบบใด ยกตัวอย่างบางพื้นที่ในจังหวัดหนองคาย ซื้อขายยางก้อนถ้วยกันสดๆ ทั้งที่ยังชุ่มน้ำอยู่ก็พ่อก้ก็รับซื้อ แต่ในบางพื้นที่อาจไม่เหมือนกันพ่อก้ก็อาจต้องการเฉพาะยางก้อนที่แห้งดีแล้วเท่านั้น ชาวสวนยางจึงควรศึกษาก่อนการผลิตจำหน่าย (สมดุสยั พวกเกาะ. 2558)

จากงานวิจัยของ ณพรัตน์ พิชิตชลชัย และคณะ (2550) พบว่า การผึ่งยางในวันแรก เปอร์เซ็นต์ความชื้นในก้อนยางจะลดลงมากที่สุด คือประมาณ 12 - 16 % และหลังจากผึ่งยางก้อนไป

7 วัน ค่าความชื้นลดลงน้อยมาก หรือมีค่าเปอร์เซ็นต์เนื้อเยื่อแห้งคงที่นั่นเอง ทั้งนี้ เนื่องจาก บริเวณผิวของยางก้อนแห้งและเคลือบก้อนยาง ทำให้ความชื้นที่ยังมีเหลืออยู่ไม่สามารถระเหยออกไปได้อีก

2.3.21 การแปรรูปยางพาราของประเทศไทย

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2558) รายงานว่า ผลผลิตยางของประเทศไทยได้แก่ น้ำยางสด ยางแผ่นดิบ และเศษยางหรือขี้ยาง สำหรับน้ำยางสดและยางแผ่นจะนำมาแปรรูปได้ 5 ชนิด คือ ยางแผ่นรมควัน ยางแท่ง ยางเครป น้ำยางข้น และยางแผ่นผึ่งแห้ง

1) ยางแผ่นรมควัน การผลิตยางธรรมชาติของไทยส่วนใหญ่เป็นยางแผ่นรมควันถึงร้อยละ 78.30 ของปริมาณยางทั้งหมด (2525 - 2530) สามารถจัดชั้นคุณภาพได้เป็น 7 ระดับ ยางแผ่นรมควันที่ผลิตได้สูงที่สุดจะเป็นยางแผ่นรมควันชั้น 3 ร้อยละ 56.07 รองลงมาได้แก่ยางแผ่นรมควันชั้น 4 ร้อยละ 10.56, ชั้น 2 ร้อยละ 7.32, ชั้น 5 ร้อยละ 2.38, ชั้น 1 ร้อยละ 1.77 และชั้น 1 พิเศษร้อยละ 0.16 ส่วนที่เหลือจะเป็นยางที่ต่ำกว่าชั้น 5 เศษยางแผ่นรมควันและยางแผ่นรมควันไม่ทราบชั้น เหตุที่ไทยผลิตยางแผ่นรมควันชั้น 3 ได้มากเนื่องมาจากวัตถุดิบ คือ ยางแผ่นดิบ ที่ได้มาส่วนใหญ่ได้มาจากสวนยางขนาดเล็ก ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ความสกปรกของเนื้อเยื่อมีมาก ทำให้เสียเวลาในการรมควัน ยางแผ่นรมควันสามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางจำพวกยางรถยนต์ ยางรถจักรยานยนต์ ยางรถจักรยาน ทั้งยางนอกและยางใน ยางเครื่องบิน ท่อยาง ยางรัดของ และสายพานตัววี

2) ยางแท่ง ปริมาณการผลิตยางแท่งนั้น เป็นอันดับสองรองจากการผลิตยางตามปกติในประเทศไทยตั้งแต่ปี 2525 - 2530 ผลิตได้เฉลี่ยต่อปี ร้อยละประมาณ 14.66 ของผลผลิตทั้งหมด ยางแท่งที่ผลิตได้ในปี 2530 สามารถจัดชั้นมาตรฐานเป็นยางแท่ง (technically specified Rubber-TSR, TTR) TTR 20 ร้อยละ 12.70 ซึ่งผลิตจากยางแผ่นดิบชั้น 3 ขี้ยางและเศษยางแผ่น และยางแท่ง TTR 5L ร้อยละ 1.18 ซึ่งผลิตจากวัตถุดิบน้ำยางสด (latex) ส่วนที่เหลือจะเป็นยางแท่ง TTR 5, TTR10 และ TTR 50 ซึ่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตยางแท่งจะแตกต่างกันในแต่ละระดับชั้น ยางแท่งสามารถแปรรูปเป็น ผลิตภัณฑ์ยางจำพวกยางรถยนต์ ยางเครื่องบิน และยางสำหรับรัดของต่างๆ

3) ยางเครป ช่วงระยะเวลา 6 ปี ตั้งแต่ปี 2525 - 2530 ปริมาณการผลิตยางเครปโดยเฉลี่ยต่อปีประมาณร้อยละ 4.95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่จะเป็นยางเครปสีน้ำตาลที่ผลิตได้จากขี้ยาง ในปี 2530 มีปริมาณการผลิตเป็นประมาณร้อยละ 3.10 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ผลผลิตที่ได้จะอยู่ในระดับยางเครปสีน้ำตาลบาง ชั้น 2 ร้อยละ 3.07 สีน้ำตาลเข้มหนา ชั้น 3 ร้อยละ 0.02 และชนิดอื่นอีก ร้อยละ 0.01 สำหรับยางเครปชนิดขาวซึ่งผลิตจากน้ำยางสดที่เป็นยางเครปคุณภาพดีไทยยังผลิตไม่ได้ สำหรับผลิตภัณฑ์ยางที่ทำจากยางเครป ได้แก่ ยางรถชนิดต่างๆ เป็นต้น

4) น้ำยางข้น ปริมาณการผลิตน้ำยางข้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก จากปริมาณการผลิตเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.24 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด ในปี 2525 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.90 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดในปี 2530 เนื่องจากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางหลายประเภทที่มีศักยภาพในการส่งออก มีการใช้น้ำยางข้นเป็นวัตถุดิบสำคัญ เช่น การผลิตถุงมือยาง ถุงยางอนามัย เส้นยางยืด เบาะพองน้ำ อุปกรณ์ทางการแพทย์ อื่นๆ เป็นต้น

5) ยางแผ่นผึ่งแห้ง เป็นยางดิบแห้งชนิดหนึ่งเช่นเดียวกับยางแผ่นรมควันแต่ทำแห้งโดยกรรมวิธีผึ่งลมร้อน หรืออบในห้องอบยาง โดยใช้ความร้อนที่ไม่มีควัน ปริมาณการผลิตยางผึ่งแห้งในช่วงปี 2525 - 2530 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปริมาณการผลิตเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.28 ของปริมาณ

การผลิตทั้งหมดในปี 2525 เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.76 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดในปี 2530 ยางแผ่นผึ่งแห้งจะใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตยางรัดของเป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันยางชนิดนี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นยางที่สามารถนำมาทดแทนยางแท่ง TTR 5L ได้

2.3.22 การผลิต การใช้ และการส่งออกยางพารา

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตยางธรรมชาติมากที่สุดในโลก ศักยภาพการผลิตยางของไทยมีมากกว่าปีละ 4 ล้านตัน โดยระหว่างปี 2548 ปริมาณการผลิตยางเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จาก 2,937,158 ตัน เป็น 4,323,975 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2558) ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ผลผลิตยางพาราไทยจำแนกตามประเภท ปี พ.ศ. 2548 – 2557

หน่วย : เมตริกตัน

ปี	ยางแผ่นรมควัน	ยางแท่ง	น้ำยางข้น ²	ยางผสม ²	อื่นๆ	รวม
2548	1,005,700	1,240,265	585,300	36,715	69,178	2,937,158
2549	1,028,930	1,192,055	697,980	138,163	79,865	3,136,993
2550	957,337	1,218,326	663,926	151,437	64,979	3,056,005
2551	973,273	1,282,036	587,047	154,485	92,910	3,089,751
2552	837,294	1,058,892	703,817	487,160	77,216	3,164,379
2553	813,033	1,235,802	552,841	520,355	130,104	3,252,135
2554	892,249	1,455,094	713,804	428,276	79,610	3,569,033
2555	771,993	1,505,651	757,364	693,210	49,792	3,778,010
2556	912,676	1,579,788	775,662	804,784	97,518	4,170,428
2557	824,030	1,793,945	776,597	858,818	70,585	4,323,975

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2555)

2.3.23 การใช้ยางพาราในประเทศ

ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศไทย ในปี 2557 มีปริมาณการใช้ยางธรรมชาติเพื่อนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ยางประเภทต่างๆ ประมาณ 541,003 ตัน เนื่องจาก อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางของประเทศ เป็นธุรกิจขนาดย่อม โดยผลิตภัณฑ์ยางที่มีการใช้ยางธรรมชาติมากที่สุด 5 อันดับแรก ในปี 2557 ได้แก่ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2558)

- 1) ยางรถยนต์ 329,051 ตัน ของการใช้ยางธรรมชาติทั้งหมด
- 2) เส้นด้ายยางยืด 79,168 ตัน ของการใช้ยางธรรมชาติทั้งหมด
- 3) ถุงมือยาง 58,865 ตัน ของการใช้ยางธรรมชาติทั้งหมด
- 4) ยางล้อรถจักรยานยนต์ 23,811 ตัน ของการใช้ยางธรรมชาติทั้งหมด
- 5) ยางรัดของ 15,353 ตัน ของการใช้ยางธรรมชาติทั้งหมด

2.3.24 การส่งออก

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยในปี 2554 มีมูลค่าการส่งออก ประมาณ 4 แสนล้านบาท เป็นสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับ 1 ของหมวดสินค้าเกษตร และเป็นอันดับ 8 ของสินค้าการส่งออกของประเทศ จึงเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรชาวสวนยางพารา และเป็นแหล่งวัตถุดิบ ให้แก่อุตสาหกรรมยางทั้งในระดับกลางน้ำ และปลายน้ำ อาทิ โรงรมควัน โรงงานยางแท่ง น้ำยางข้น โรงงานผลิตยางยานพาหนะ ถุงมือยาง โรงงานเฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นต้น และมีแนวโน้มปริมาณการผลิตยางพาราเพิ่มขึ้น แต่มูลค่าการส่งออก มีแนวโน้มลดลง จากข้อมูลการส่งออกของกระทรวงพาณิชย์ พบว่า ในปี 2554 ยางพารา มีการส่งออก อยู่อันดับ 3 ของสินค้าการส่งออกของประเทศ และมีแนวโน้มลดลง อยู่อันดับ 8 ในปี 2556 (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2558) รูปแบบผลิตภัณฑ์ยางพารา ที่มีการส่งออกมากที่สุด คือ ยางแท่ง รองลงมา ได้แก่ ยางผสมยางแผ่นรมควัน น้ำยางข้น และยางประเภทอื่นๆตามลำดับ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีการส่งออกยางคอมพาวด์ ซึ่งเป็นยางที่ผสมกับสารเคมีในปริมาณที่มากด้วยเช่นกัน โดยในปี 2556 มีสูงถึงร้อยละ 19.1 ของปริมาณการส่งออกยางแปรรูปขั้นต้น (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2558) ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 การผลิต การใช้ การส่งออกยางธรรมชาติ และสต็อกยางของไทยปี พ.ศ. 2548 - 2557
หน่วย : เมตริกตัน

ปี	การผลิต	การใช้	การส่งออก	สต็อก
2548	2,937,158	334,649	2,632,398	204,256
2549	3,136,993	320,885	2,771,673	249,895
2550	3,056,005	373,659	2,703,762	230,390
2551	3,089,751	397,595	2,675,283	251,721
2552	3,164,379	399,415	2,726,193	293,659
2553	3,252,135	458,637	2,866,447	227,252
2554	3,569,033	486,745	2,952,381	361,557
2555	3,778,010	505,052	3,121,332	516,675
2556	4,170,428	520,628	3,664,941	502,855
2557	4,323,975	541,003	3,770,649	516,755

ที่มา : สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร. (2558)

2.3.25 ตลาดและราคายางพารา

ตลาดซื้อขายยางพาราในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งตลาดประมูลสหกรณ์ ภายใต้การดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ตลาดประมูลสหกรณ์ที่กลุ่มเกษตรกรตั้งขึ้นเองไม่ได้อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ตลาดประมูลลานรับซื้อยางของกลุ่มชาวเกษตรกรที่ยังไม่ได้เป็นสหกรณ์ ร้านรับซื้อของเอกชน หรือบางพื้นที่เกษตรกรขนยางพาราไปขายที่โรงงานแปรรูปยางพาราเองสำหรับเกษตรกรที่อยู่ใกล้โรงงาน ซึ่งตลาดรับซื้อแต่ละแบบจะมีการดำเนินการที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) ตลาดประมูลของสหกรณ์ภายใต้การดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และไม่ได้อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ตลาดรับซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยางพาราทั้ง 2 ส่วนนี้ จะดำเนินการคล้ายกัน มีเจ้าหน้าที่สหกรณ์เป็นคนดูแลจัดการ มีลานรวบรวมยางพาราทั้งยางแผ่น และยางก้อนถ้วยแล้วแต่พื้นที่ๆ มีการผลิต โดยจะนำรวบรวมยางประมาณทุกๆ 10 วัน และสหกรณ์จะติดต่อไปยังผู้รับซื้อยางพาราประมาณ 5 - 7 ราย ให้มายืนชั่งเสวนราคาประมูลถ้าหากใครให้ราคาสูงกว่าก็จะได้เป็นผู้ซื้อยางพาราจากสหกรณ์ในรอบนั้นไป วิธีนี้จะได้ราคาที่สูงกว่าตลาดอื่นๆ แต่ทั้งนี้สหกรณ์ก็ต้องดูแลคัดคุณภาพยางพาราเกษตรกรที่นำมาด้วยว่าได้คุณภาพระดับใด และหากลานประมูลของสหกรณ์ใดที่มียางพาราจำนวนมากก็จะยิ่งทำให้มีแนวโน้มที่จะได้ราคาสูงตามไปด้วยเนื่องจากมีอำนาจต่อรองสูงกว่า

2) ตลาดประมูลลานรับซื้อยางของกลุ่มชาวเกษตรกรที่ยังไม่ได้เป็นสหกรณ์ ตลาดยางพาราแบบนี้จะเป็นลักษณะของคณะกรรมการที่เกษตรกรตั้งขึ้นเองมีหน้าที่รวบรวม ดูแลคุณภาพยางพาราเกษตรกรนำมาขาย โดยใช้พื้นที่ส่วนรวมของชุมชนในการรวบรวมยาง โดยคณะกรรมการอาจจะติดต่อไปยังผู้รับซื้อให้มายืนชั่งประมูล หรือบางแห่งอาจจะใช้วิธีโทรไปสอบถามราคาจากผู้รับซื้อ ว่ารายใดให้ราคาสูงกว่าก็จะติดต่อให้มารับซื้อเลย วิธีนี้ค่อนข้างเสี่ยงที่จะเกิดการทุจริตในการติดต่อกับผู้รับซื้อได้ ซึ่งจะทำให้เกษตรกรได้ขายยางพาราในราคาที่ต่ำกว่าที่ควรจะเป็น

3) ร้านรับซื้อของเอกชน ร้านรับซื้อของเอกชนจะเป็นการรับซื้อยางพาราโดยกำหนดราคาเลย ซึ่งผู้ซื้อเหล่านี้อาจจะเป็นผู้ซื้อที่ไปประมูลตามลานประมูลต่างๆ นั้นเอง แต่จะให้ราคาที่ดีกว่าตลาดประมูล 2 - 4 บาท เนื่องจากเกษตรกรที่นำยางพารามาจำหน่ายตรงนี้ไม่สามารถต่อรองได้ โดยจากการลงพื้นที่สำรวจเกษตรกรในหลายๆ พื้นที่ ระบุว่าผู้รับซื้อหลายๆ รายจะรับซื้อในราคาที่ไม่แตกต่างกันดูเหมือนว่าคุยกันไว้แล้วว่าหากรับซื้อรายย่อยให้ซื้อในราคาเท่ากัน ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่ไม่มีตลาดประมูลค่อนข้างจะเสียเปรียบพ่อค้าคนกลาง ไม่สามารถต่อรองราคาได้เลย แต่ทั้งนี้ในบางพื้นที่ที่มีลานประมูลเกษตรกรบางรายก็ยังนำไปขายที่ร้านรับซื้อเนื่องจากหากไปขายที่ลานประมูลต้องเสียเวลาในการรอคอยค่อนข้างใช้เวลานานบางทีเสียเวลาทั้งวัน เกษตรกรที่ไม่ต้องการเสียเวลาตรงนี้ก็ไปขายที่ร้านเลย

4) โรงงานรับซื้อโดยตรง ในบางพื้นที่ที่มีโรงงานแปรรูปยางพาราอยู่ใกล้เกษตรกรอาจจะนำยางพาราไปขายที่โรงงานเอง ทั้งแบบรายย่อย และแบบรวมกันหลายๆ ราย ซึ่งก็จะได้ราคาที่สูงกว่าขายผ่านพ่อค้าคนกลาง แต่ถ้านำมาขายที่โรงงานก็จะมีราคาคัดคุณภาพยางพาราที่ค่อนข้างเข้มงวดกว่าข้างนอก ถ้าหากเกษตรกรรายใดต้องการนำมาจำหน่ายก็ต้องควบคุมคุณภาพยางพาราให้ดีด้วยเช่นกันเพื่อที่จะได้ราคาที่สูงขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบแล้วตลาดที่เป็นลักษณะประมูลจะได้ราคาที่สูงกว่าแต่ทั้งนี้ในบางพื้นที่มีข้อจำกัดในเรื่องของปริมาณผลผลิตยางพาราในพื้นที่ไม่มากพอ พอที่เกษตรกรจะรวมกลุ่มเพื่อสร้างตลาดประมูลยางพาราเองได้ และในบางพื้นที่ที่มีผลผลิตยางพาราเป็นจำนวนมากผู้รับซื้อ ก็จะพยายามเปิดตลาดประมูลรับซื้อเองเพื่อที่จะเป็นการตัดปริมาณยางของกลุ่มต่างๆ ไม่ให้มีปริมาณมากเกินไปไม่ให้ตลาดประมูลมีอำนาจต่อรองมาก ดังนั้นในเรื่องนี้สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ควรลงพื้นที่ชี้แจงเกษตรกรให้เข้าใจว่าในแต่ละพื้นที่ไม่ควรเปิดตลาดประมูลมากเกินไป (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2558)

2.3.26 ราคายางพารา

1) ราคายางแผ่นดิบรมควัน ถูกกำหนดจากราคายางแผ่นดิบรมควันโลก และราคาขายซื้อขายล่วงหน้าตลาดโตเกียว ซึ่งราคายางแผ่นดิบรมควันโลกจะถูกกำหนดจากราคายางสังเคราะห์เฉลี่ยโลก และ ปริมาณสต็อกยางธรรมชาติโลกอีกทอดหนึ่ง ขณะที่ราคาซื้อขายล่วงหน้าตลาดโตเกียว

จะถูกกำหนดจากราคายางตลาดสิงคโปร์ และราคายางเฉลี่ยของไทย ซึ่งในตลาดซื้อขายล่วงหน้าโตเกียวจะมีธุรกรรมเก็งกำไรอยู่สูง

2) ราคาน้ำยางชั้น จะถูกกำหนดโดย ราคาน้ำยางชั้นของโลกและราคายางซื้อขายล่วงหน้าในตลาดโตเกียว ซึ่งราคาน้ำยางชั้นโลกจะถูกกำหนดจากราคายางสังเคราะห์เฉลี่ยโลก และปริมาณสต็อกยางธรรมชาติโลกอีกทอดหนึ่ง

3) ปริมาณความต้องการยางพาราโลก จะถูกกำหนดจากความต้องการยางของประเทศอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น จีน ญี่ปุ่น สหรัฐ และอินเดีย ซึ่งเป็นประเทศที่นำเข้ายางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก รวมถึงความต้องการยางจากที่อื่นๆ (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2558)

2.4 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ตำบลลุ่มสุ่ม

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับ ต.ท่าเสา และต.วังกระแจะ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

ทิศใต้ ติดกับ ต.ศรีมงคล อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ต.สิงห์ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ต.บ้องตี้ อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี

2.4.1 ประชากร

จำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากร ข้อมูลจากสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ เดือน มีนาคม พ.ศ. 2557 พบว่ามีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 7,262 คน แยกเป็น ชาย 3,659 คน หญิง 3,603 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย/ตารางกิโลเมตร และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 3,041 ครัวเรือน (ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ. 2557)

2.4.2 พื้นที่ทำการเกษตร

ตำบลลุ่มสุ่มมีพื้นที่ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย ประมาณ 169 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 105,625 ไร่ (รวมหมู่ที่ 1 เทศบาลตำบลวังโพธิ์) พื้นที่ทำการเกษตร 45,509 ไร่ มีพื้นที่ที่เกษตรกรปลูกยางพาราเนื้อที่ปลูก ประมาณ 2,735 ไร่ มีเนื้อที่เก็บเกี่ยวผลผลิต ประมาณ 2,419 ไร่

2.4.3 ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

สภาพพื้นที่ในเขต อำเภอไทรโยค อำเภอทองผาภูมิ และอำเภอสังขละบุรี มีลักษณะเป็นป่าไม้และภูเขา มีพื้นที่ราบเป็นส่วนน้อย มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ คือ อ่างเก็บน้ำเขื่อนวชิราลงกรณ์ อำเภอทองผาภูมิ ดังนั้น เส้นทางการเดินทางจึงมีลักษณะคดเคี้ยวตามไหล่เขา และอ่างเก็บน้ำ

ลักษณะภูมิอากาศ โดยทั่วไปอยู่ในโซนร้อนและชุ่มชื้น ในบริเวณที่เป็นป่าและภูเขา สภาพอากาศจะมีความเปลี่ยนแปลงมาก คือ ในฤดูร้อนจะร้อนจัด ในฤดูหนาวจะหนาวจัด ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม

2.5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พันธิตรา พิชคุณ (2545) ได้ทำการศึกษาแนวทางการผลิตยางพาราแผ่นดิบเพื่อพัฒนาคุณภาพ ในอำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา พบว่า ส่วนใหญ่เจ้าของสวนยางและแรงงานเป็นเพศชาย เจ้าของสวนยางส่วนใหญ่อายุ 30 - 59 ปี ส่วนแรงงานมีอายุอยู่ในช่วง 30 - 49 ปี ส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มจบ

การศึกษาระดับประถมศึกษา ทั้งสองกลุ่มมีความรู้ในการผลิตยางแผ่นในระดับปานกลาง เจ้าของสวนยางกล่าวถึงปัญหาใหญ่ในการทำสวนยางคือ แรงงานขาดทักษะและมีลักษณะนิสัยที่ไม่พึงประสงค์

คติวิช กันธา (2548) ได้ทำการศึกษาการแพร่กระจายและการยอมรับการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดพะเยา พบว่า รูปแบบการแพร่กระจายของการปลูกยางพารา ในจังหวัดพะเยา เป็นแบบสุ่มซึ่งเป็นผลมาจากการยอมรับการปลูกยางพาราของผู้นำชุมชนที่มาจากพ่อค้าภายในจังหวัด ปัจจัยที่ส่งเสริมการปลูกยางพาราเป็นปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ฐิตินันท์ คชนิล (2551) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัดอุดรธานี พบว่า เกษตรกรร้อยละ 51 เป็นชาย อายุเฉลี่ย 47.31 ปี เกษตรกรร้อยละ 85.40 แต่งานแล้ว และร้อยละ 58.90 จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพหลักเกษตรกรร้อยละ 99.30 ได้เงินทุนทำสวนยางจาก ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเฉลี่ย 32.44 ไร่ และพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 15.51 ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกยางพารามีแรงงานเฉลี่ย 3.62 คน มีรายได้ในภาคการเกษตรเฉลี่ย 51,794.15 บาทต่อปี เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรจากเพื่อนบ้านเป็นส่วนใหญ่ เกษตรกรเข้าร่วมการฝึกอบรมของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การปลูกยางพารา ปีละ 3 - 4 ครั้ง พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน รายจ่ายในการลงทุนทำสวนยางในแต่ละปี ทศนคติของเกษตรกรต่อการทำสวนยาง

จิรากร โกศัยเสวี (2549) สามารถวิเคราะห์ให้เห็นระบบการผลิตยางพาราในพื้นที่ศึกษาได้ตามประเด็นต่างๆ ได้แก่ 1) ตัวเกษตรกรผู้ปลูกหรือเจ้าของสวน 2) สภาพพื้นที่ปลูก 3) การปลูกยาง 4) การให้ปุ๋ย 5) ดูแลรักษาสวนยาง 6) พืชแซมและเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง 7) การวิเคราะห์การเจริญเติบโต 8) ผลผลิตและการจัดการผลผลิต 9) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุน รายได้ของการทำสวนยาง เกษตรกรหรือเจ้าของสวนยางในจังหวัดอุบลฯ โดยเฉพาะที่กริดได้แล้วนั้น ส่วนใหญ่สามารถจัดการการผลิตและการตลาดได้ดี และมีแนวโน้มที่มีผู้ปลูกตามและจะขยายการผลิตเพิ่มขึ้นมาก ปัญหาการปลูกสำคัญอยู่ที่ให้ยางรอดตายมากที่สุดช่วงแรก จากภัยของ สภาพแห้งแล้ง น้ำท่วมขัง ไฟไหม้ และวัชควาย ในช่วงยางเริ่มปลูก การลงทุนช่วงแรกและราคาที่ยังไม่ผันผวนผู้ปลูกยางที่ประสบความสำเร็จ จะขยัน มีความรู้ มีแรงงาน และมีเงินทุน เพียงพอสำหรับปุ๋ย และอุปกรณ์เครื่องมือการทาแผ่นยาง ในการวิเคราะห์การเจริญเติบโต และผลผลิตของยาง เกี่ยวข้องกับปัจจัยแวดล้อมหลายอย่างร่วมกัน แต่สามารถให้ผลผลิตได้ดีกับดินหลายสภาพ ตั้งแต่ที่นาถึงที่ลาดชัน แม้ในดินลูกรังหรือทรายจัดที่ปลูกพืชอื่นไม่ได้ดี จากการวิเคราะห์ระดับแปลง พบว่าผลผลิตสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับ เส้น รอบวง และอายุยาง และมีแนวโน้มจะสัมพันธ์เชิงบวกกับเนื้อดินเหนียว และการเพิ่มความรู้เรื่องการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงเทคนิคหรือรูปแบบการกริด และดูแลรักษาต้นยางน่าจะทำให้ผลผลิตยางพาราดีขึ้นได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

(Research Methodology)

การศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือเกษตรกรที่ลงทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราใน ตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 91 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลลุ่มสุม. 2557) รายละเอียดดังตารางที่ 3.1 จากการศึกษาจำนวนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนพบว่า จำนวน ประชากรที่ใช้สำหรับ เก็บรวบรวมข้อมูลได้ 76 ราย เนื่องจากเกษตรกรบางส่วนได้เสียชีวิตและเลิกทำ สวนยางพารา และอีกส่วนหนึ่งขึ้นทะเบียนผู้ปลูกยางพาราซ้ำซ้อน หรือคิดเป็นร้อยละ 83.51 ของ เกษตรกรที่ลงทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลลุ่มสุม

ตารางที่ 3.1 จำนวนเกษตรกรที่ลงทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลลุ่มสุม

หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	ประชากร (ราย)	จำนวนเกษตรกรที่ เก็บได้จริง
2	บ้านเขาสามชั้น	34	26
3	บ้านลุ่มฝั่ง	5	5
4	บ้านหนองขอน	1	1
5	บ้านสามัคคีธรรม	3	3
6	บ้านไทรทอง	1	1
7	บ้านพุน้อย	1	1
8	บ้านเสรีธรรม	2	2
9	บ้านไตรรัตน์	36	29
10	บ้านลุ่มสุม	4	4
11	บ้านหินงามพุกูล	4	4
	รวม	91	76

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลลุ่มสุม (2557)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการศึกษา ซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิด (Close End Question) ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ตอบเลือกตอบ และ คำถามปลายเปิด (Opened End Question) ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยเนื้อหา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง คือ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก รายได้ การถือครองที่ดิน ความคิดริเริ่มในการปลูกยางพารา ทุนที่ใช้ในการทำสวนยางพารา ระยะเวลาในการปลูกยางพารา การได้รับการฝึกอบรมการได้รับข้อมูลข่าวสาร และสภาพในการทำสวนยางพารา

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นคำถามแบบประเมินค่า มีลักษณะคำถามเป็น มาตราวัดตามแบบของ Likert's Scale (ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2556) มาใช้ในการศึกษาแต่ละข้อ มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ และกำหนดค่าการให้คะแนนของคำตอบแต่ละตัวเลือก ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ความคิดเห็นเชิงบวก	ความคิดเห็นเชิงลบ
น้อยที่สุด	คะแนนที่ได้ 5 คะแนน	คะแนนที่ได้ 1 คะแนน
น้อย	คะแนนที่ได้ 4 คะแนน	คะแนนที่ได้ 2 คะแนน
ปานกลาง	คะแนนที่ได้ 3 คะแนน	คะแนนที่ได้ 3 คะแนน
มาก	คะแนนที่ได้ 2 คะแนน	คะแนนที่ได้ 4 คะแนน
มากที่สุด	คะแนนที่ได้ 1 คะแนน	คะแนนที่ได้ 5 คะแนน

จากเกณฑ์การให้คะแนนของระดับความคิดเห็นทั้ง 5 ระดับ ข้างต้น สามารถนำมากำหนดเป็น อันตรภาคชั้นได้ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว สามารถแปลความหมายเพื่อบ่งบอกระดับความคิดเห็นได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ใน ตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ใน ตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรีอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ใน ตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้

ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ใน ตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ใน ตำบลลุ่มสุม อำเภอยะโยค จังหวัดกาญจนบุรี อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในธุรกิจการปลูกยางพารา

3.3 การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบคุณภาพของแบบสอบถามใน 2 ด้าน คือความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเนื้อหา โครงสร้างของแบบสอบถาม และปรับปรุงสำนวน ภาษาที่ใช้ให้ชัดเจน เข้าใจง่าย เหมาะสมและสมบูรณ์

2. การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับเกษตรกรที่ปลูกยางพาราใน อำเภอทองผาภูมิ จำนวน 30 ราย และทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ในตอนที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82 ทั้งนี้ค่าความเชื่อมั่นดังกล่าวต้องมีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ดังนั้นแบบสอบถามดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือสามารถนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไปได้ (สุวิมล ตีรกันันท์, 2555)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field work) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นและผ่านการทดสอบรวมถึงแก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลเกษตรกรที่ลงทะเบียนเป็นเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ตามจำนวนและวิธีการที่ได้กล่าวมาข้างต้นจนครบถ้วน จำนวน 76 ราย ในช่วงเวลาตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2559 – มิถุนายน 2560

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ทำการลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทำการประมวลผล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive analysis) เป็นการนำข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากแบบสอบถาม มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) พร้อมนำข้อมูลมาแจกแจงรายละเอียดในรูปของตารางประกอบคำอธิบาย

2. การวิเคราะห์สถิติอนุมาน (Inferential statistics) เป็นการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของเกษตรกรที่ปลูกยางพาราในตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้สถิติที (t-test) กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม และใช้สถิติเอฟ (F-test) หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) กับตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกตั้งแต่ 3 กลุ่ม ขึ้นไป กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ ระดับ .05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ

บทที่ 4

ผลและวิจารณ์

(Results)

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่จะศึกษาดังนี้

- 4.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร
- 4.2 สภาพการผลิตยางของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา
- 4.3 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา
- 4.4 ปัญหาและอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกร

4.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา รายละเอียดดัง ตารางที่ 4.1

- 1) เพศ เกษตรกรเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 52.63 และ 47.37 ตามลำดับ
- 2) อายุ เกษตรกรมีอายุ 40 - 49 ปี มากที่สุด ร้อยละ 42.12 รองลงมาน้อยกว่า 39 ปี ร้อยละ 30.36 และน้อยที่สุดมีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 11.84 ตามลำดับ
- 3) การศึกษา เกษตรกรจบการศึกษาต่ำกว่าและประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 31.58 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 25.00 และอนุปริญญาตรี/ปวส ร้อยละ 7.89 ตามลำดับ
- 4) ศาสนา เกษตรกรทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธทั้งหมด ร้อยละ 100.00
- 5) การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เกษตรกรเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง มากที่สุด ร้อยละ 55.26 รองลงมาเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 30.22 และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน 5.26 ตามลำดับ
- 6) อาชีพหลัก เกษตรกรจำนวนมีอาชีพหลักทำไร่มีนสำปะหลังมากที่สุด ร้อยละ 34.21 รองลงมามีอาชีพหลัก ค้าขาย ร้อยละ 27.63 และลูกจ้างบริษัท ร้อยละ 5.26 ตามลำดับ
- 7) อาชีพรอง เกษตรกรทั้งหมดมีอาชีพรอง โดยมีอาชีพทำสวนยางพาราเป็นอาชีพรองมากที่สุด ร้อยละ 86.84 รองลงมา รับจ้างทำไร่/ทำสวน ร้อยละ 23.84 และรับจ้างนอกภาคเกษตร ร้อยละ 3.95 ตามลำดับ
- 8) สมาชิกในครัวเรือนที่ปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 43.11 และสมาชิกที่ปลูกยางเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 57.89
- 9) รายได้ต่อปีของครัวเรือน เกษตรกรมีรายได้ในรอบปีที่ผ่านมาเฉลี่ย 400,000 – 499,999 บาท มากที่สุด ร้อยละ 26.32 รองลงมาได้ของครัวเรือน 300,000 - 399,999 บาท ร้อยละ 19.74 และ น้อยที่สุดมีรายได้ต่ำกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 7.89
- 10) รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน เกษตรกรมีรายจ่ายของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา 100,001 - 199,999 บาท มากที่สุด ร้อยละ 36.84 รองลง 200,000 - 299,999 บาท ร้อยละ 30.26 และ น้อยที่สุด 300,000 - 499,999 บาท ร้อยละ 5.26 ตามลำดับ

11) ก่อนทำสวนยางพาราเกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินออม ร้อยละ 60.53 และไม่มีเงินออม ร้อยละ 39.47 ตามลำดับ

12) หลังจากทำสวนยางพาราเกษตรกรส่วนใหญ่มีเงินออม ร้อยละ 69.74 และไม่มีเงินออม ร้อยละ 30.26 ตามลำดับ

13) ขนาดพื้นที่ถือครอง เกษตรกรจำนวนมีขนาดพื้นที่ถือครองเฉลี่ย 20 - 39 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 38.16 รองลงมา มีพื้นที่น้อยกว่า 19 ไร่ ร้อยละ 26.32 และ น้อยที่สุด มีพื้นที่มากกว่า 60 ไร่ ร้อยละ 14.47 ตามลำดับ

13(1) โดยเป็นพื้นที่ปลูกยางพารา 20 - 39 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 40.79 รองลงมา น้อยกว่า 19 ไร่ ร้อยละ 34.21 และ 40 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 14.47 ไร่ ตามลำดับ

14) เอกสารสิทธิ์ที่ดินเฉพาะพื้นที่ปลูกยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่มีที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ์ ภท.5 ร้อยละ 75.00 รองลงมา สปก. ร้อยละ 18.42 และ นส.3 ร้อยละ 6.59 ตามลำดับ

15) เหตุผลในการริเริ่มในธุรกิจการปลูกยางพารา เกษตรกรเกินครึ่งปลูกยางพาราโดยการตัดสินใจปลูกด้วยตนเอง ร้อยละ 57.89 รองลงมา เพื่อนหรือญาติแนะนำให้ปลูก ร้อยละ 36.84 และ หน่วยงานมาส่งเสริม ร้อยละ 5.26

16) เงินทุนที่เกษตรกรใช้ในธุรกิจการทำสวนยางพารา เกษตรกรเกินครึ่งใช้เงินทุนส่วนตัวในการทำสวนยางพารา ร้อยละ 56.58 รองลงมา ใช้ทุนส่วนตัวร่วมกับกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ร้อยละ 27.63 และ กู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน ร้อยละ 15.79

17) การฝึกอบรม เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่เคยผ่านการฝึกอบรมในการทำสวนยางพารา ร้อยละ 88.16 และเคยผ่านการฝึกอบรมในการทำสวนยางพารา ร้อยละ 11.84

18) การศึกษาดูงาน เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่เคยผ่านการศึกษาดูงานในการทำสวนยางพารา ร้อยละ 96.05 และเคยผ่านการศึกษาดูงานในการทำสวนยางพาราเพียง ร้อยละ 3.95

19) การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการปลูกยางพาราจากสื่อโทรทัศน์ ร้อยละ 86.84 รองลงมา ญาติและเพื่อนบ้าน ร้อยละ 84.21 และ น้อยที่สุด จากนิตยสาร ร้อยละ 9.21 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร

รายการ	จำนวน(76)	ร้อยละ
1.1 เพศ		
ชาย	36	47.37
หญิง	40	52.63
1.2 อายุ		
น้อยกว่า 39 ปี	23	30.36
40 - 49 ปี	28	42.12
50 - 59 ปี	16	20.05
มากกว่า 60 ปี	9	11.84
1.3 ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าและประถมศึกษา	24	31.58
มัธยมศึกษาตอนต้น	18	23.68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(76)	ร้อยละ
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	19	25.00
อนุปริญญาตรี/ปวส.	6	7.89
สูงกว่าปริญญาตรี	9	11.84
1.4 ศาสนา		
พุทธ	76	100.00
1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม		
สมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	42	55.26
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	4	5.26
สมาชิกสหกรณ์การเกษตร	23	30.22
ไม่มีกลุ่ม	4	5.26
1.6 อาชีพหลัก		
ทำไร่/มันสำปะหลัง	26	34.21
ทำสวนยางพารา	15	19.74
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	10	13.16
ลูกจ้างบริษัท/ห้างร้าน	4	5.26
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	21	27.63
1.7 อาชีพรอง		
ทำสวนยางพารา	66	86.84
ทำไร่/ทำสวน	28	23.84
รับจ้างในภาคเกษตร	14	18.42
รับจ้างนอกภาคเกษตร	3	3.95
ค้าขาย	15	19.74
1.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
จำนวนสมาชิกที่ปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลัก	32	43.11
จำนวนสมาชิกที่ปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม	44	57.89
1.9 รายได้ต่อปีของครัวเรือน		
ต่ำกว่า 100,000 บาท	6	7.89
100,001 - 199,999 บาท	11	14.47
200,000 - 299,999 บาท	12	15.79
300,000 - 399,999 บาท	15	19.74
400,000 - 499,999 บาท	20	26.32
600,000 บาทขึ้นไป	12	15.79
1.10 รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน		
ต่ำกว่า 100,000 บาท	10	13.16
100,001 - 199,999 บาท	28	36.84
200,000 - 299,999 บาท	23	30.26

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(76)	ร้อยละ
300,000 - 399,999 บาท	4	5.26
400,000 - 499,999 บาท	3	3.95
600,000 บาทขึ้นไป	8	10.53
1.11 ก่อนทำสวนยางพาราท่านมีเงินออม		
ไม่มี	30	39.47
มี	46	60.53
1.12 หลังจากทำสวนยางพาราให้ผลผลิตน้ำยางแล้ว		
ไม่มี	23	30.26
มี	53	69.74
1.13 ท่านถือครองที่ดิน/ไร่ของตนเอง		
น้อยกว่า 19 ไร่	20	26.32
20 - 39 ไร่	29	38.16
40 - 59 ไร่	16	21.05
มากกว่า 60 ไร่	11	14.47
1.13 (1)พื้นที่ปลูกยางพารา		
น้อยกว่า 19 ไร่	26	34.21
20 - 39 ไร่	31	40.79
มากกว่า 40 ไร่	11	14.47
1.14 เอกสารสิทธิที่ดินที่ท่านครอบครอง		
นส.3	5	6.58
สปก.	14	18.42
ภบท.5	57	75.00
1.15 เหตุผลในการเริ่มทำธุรกิจการปลูกยางพาราของท่าน		
ตัดสินใจปลูกเอง	44	57.89
เพื่อน ญาติแนะนำ	28	36.84
หน่วยงานส่งเสริม	4	5.26
1.16 เงินทุนที่ใช้ในการทำธุรกิจยางพารา		
ทุนส่วนตัว	43	56.58
กู้ยืมจาก ธกส.	12	15.79
จากทั้ง 2 ส่วน	21	27.63
1.17 เคยผ่านการฝึกอบรม		
ไม่เคย	67	88.16
เคย	9	11.84
1.18 เคยผ่านการศึกษาดูงาน		
ไม่เคย	73	96.05
เคย	3	3.95

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(76)	ร้อยละ
1.19 ท่านได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพารา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิทยุ	26	34.21
โทรทัศน์	66	86.84
หนังสือพิมพ์	40	52.63
นิตยสาร	7	9.21
เจ้าหน้าที่รัฐ	15	19.74
ป้ายประชาสัมพันธ์	12	15.79
แผ่นพับ	16	21.05
ญาติและเพื่อนบ้าน	64	84.21
อินเทอร์เน็ต	39	51.32

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.2 สภาพในการทำสวนยางพารา

สภาพการทำสวนยางพารา รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

1) ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา เกษตรกรปลูกยางพารามาแล้ว 10 - 14 ปี มากที่สุด ร้อยละ 38.16 รองลงมา 5 - 9 ปี ร้อยละ 27.63 และน้อยที่สุด มากกว่า 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 7.89 ตามลำดับ

1.1) ระยะเวลาที่กรีดยางพารา เกษตรกรเริ่มกรีดยางพารามาแล้ว น้อยกว่า 4 ปี มากที่สุด ร้อยละ 34.21 รองลงมา 5 - 9 ปี ร้อยละ 15.79 และน้อยที่สุด 10 - 14 ปี ร้อยละ 2.63

2) พื้นที่ปลูกยางพาราครั้งแรก เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราครั้งแรก น้อยกว่า 19 ไร่ มากที่สุด ร้อยละ 38.16 รองลงมา 20 - 39 ไร่ ร้อยละ 36.84 และน้อยที่สุดมากกว่า 60 ไร่ ร้อยละ 10.53 ตามลำดับ

3) พื้นที่ยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกยางพาราที่ยังไม่ได้กรีดมากที่สุด ร้อยละ 43.42 รองลงมา เปิดกรีดแล้ว 20 - 39 ไร่ ร้อยละ 22.37 และเปิดกรีดแล้วน้อยที่สุด 40 - 59 ไร่ ร้อยละ 7.89 ตามลำดับ

4) พันธุ์ยางที่เกษตรกรปลูก เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพันธุ์อาร์อาร์ไอเอ็ม 600 ร้อยละ 96.05 รองลงมาเป็นพันธุ์พีบี. 235 ร้อยละ 2.63 และน้อยที่สุด พันธุ์จีที. 1 ร้อยละ 1.32 ตามลำดับ

5) แหล่งของพันธุ์ยางพารา เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อพันธุ์ยางมาจาก พ่อค้า ร้อยละ 94.74 และ น้อยที่สุด ได้รับพันธุ์ยางพารามาจากสหกรณ์ยางพารา ร้อยละ 5.26 ตามลำดับ

6) รายได้จากการทำสวนยางพารา ในรอบปีที่ผ่านมาเกษตรกรยังไม่ได้กรีดยางมากที่สุด ร้อยละ 43.42 ส่วนที่มีรายได้ จะมีรายได้ต่อปีอยู่ระหว่าง 200,000 - 399,999 บาท ร้อยละ 25.00 และน้อยที่สุด 400,000 - 599,999 บาท ร้อยละ 5.26 ตามลำดับ

7) รายจ่ายในการทำสวนยางพารา ในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกรเกินครึ่งมีรายจ่ายในการทำสวนยางพารา น้อยกว่า 99,999 บาท ร้อยละ 57.89 รองลงมา 100,000 - 199,999 บาท ร้อยละ 17.11 และน้อยที่สุด 300,000 - 399,999 บาท ร้อยละ 1.32 ตามลำดับ

8) แหล่งปุ๋ยเคมี เกษตรกรส่วนใหญ่ซื้อปุ๋ยเคมีมาจากพ่อค้า ร้อยละ 96.05 รองลงมา ซื้อมาจากกองทุนสงเคราะห์ ร้อยละ 14.47 และน้อยที่สุดไม่ใส่ปุ๋ย 5.26 ตามลำดับ

9) การกรีดยาง เกษตรกรใช้วิธีการกรีดยางแบบกรีดครั้งต้น 2 วันเว้นวัน มากที่สุด ร้อยละ 44.74 กรีดวันเว้นวัน ร้อยละ 11.84 และน้อยที่สุดกรีดทุกวัน ร้อยละ 1.32 ตามลำดับ

10) ช่วงเวลาในการกรีดยาง เกษตรกรกรีดยางพาราในช่วงเวลา 01.00 - 06.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 30.26 และน้อยที่สุด 01.00 - 08.00 น. ร้อยละ 9.12

11) แรงงานในการกรีดยางพารา เกษตรกรมีแรงงานในการกรีดยางพารา น้อยกว่า 4 คน มากที่สุด ร้อยละ 44.74 รองลงมา 5 - 9 คน ร้อยละ 9.21 และ มากกว่า 10 คนขึ้นไป 2.63

12) อัตราในการจ้างงานหรือการแบ่งผลประโยชน์ เกษตรกรเกินครึ่ง มีแบ่งผลประโยชน์ในสัดส่วน 60 : 40 ร้อยละ 52.63 และกรีดเอง ร้อยละ 3.95

13) ปริมาณน้ำยางพาราที่ได้ เกษตรกรได้ปริมาณน้ำยางพารา น้อยกว่า 3,999 กิโลกรัม มากที่สุด ร้อยละ 21.05 รองลงมา 4,000 - 7,999 กิโลกรัม ร้อยละ 19.74 และน้อยที่สุด มากกว่า 12,000 กิโลกรัม ร้อยละ 3.95

14) การจำหน่ายยางพารา เกษตรกร จำหน่ายยางพาราในรูปแบบยางแผ่นมากที่สุด ร้อยละ 32.89 รองลงมาจำหน่ายในรูปแบบยางก้อนถ้วย ร้อยละ 19.74 และน้อยที่สุดยางแผ่นรมควัน ร้อยละ 1.32 (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 สภาพในการทำสวนยางพารา

รายการ	จำนวน(76)	ร้อยละ
2.1 ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา		
น้อยกว่า 4 ปี	20	26.32
5 ปี - 9 ปี	21	27.63
10 ปี - 14 ปี	29	38.16
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	6	7.89
2.1.1 ระยะเวลาที่เริ่มกรีดยางพารา		
ไม่ได้กรีด	33	43.42
น้อยกว่า 4 ปี	26	34.21
5 ปี - 9 ปี	12	15.79
10 ปี - 14 ปี	2	2.63
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	3	3.95
2.2 พื้นที่ที่ท่านเริ่มปลูกยางครั้งแรก		
น้อยกว่า 19 ไร่	29	38.16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(76)	ร้อยละ
20 ไร่ - 39 ไร่	28	36.84
40 ไร่ - 59 ไร่	11	14.47
มากกว่า 60 ไร่	8	10.53
2.3 พื้นที่ยางพาราที่เปิดกรีดในปัจจุบัน		
ไม่ได้กรีด	33	43.42
น้อยกว่า 19 ไร่	10	13.16
20 ไร่ - 39 ไร่	17	22.37
40 ไร่ - 59 ไร่	6	7.89
มากกว่า 60 ไร่	10	13.16
2.4 พันธุ์ยางพาราที่ท่านปลูก		
อาร์อาร์ไอเอ็ม 600	73	96.05
จีที.1	1	1.32
พีซี.235	2	2.63
2.5 แหล่งที่มาของพันธุ์ยางพารา		
สหกรณ์ยางพารา	4	5.26
พ่อค้า	72	94.74
2.6 รายได้จากสวนยางพาราของท่านในรอบปีที่ผ่านมา		
ไม่ได้กรีด	33	43.42
200,000 บาท - 399,999 บาท	19	25.00
400,000 บาท - 599,999 บาท	4	5.26
600,000 บาทขึ้นไป	9	11.84
2.7 รายจ่ายในการทำสวนยางพาราของท่านในรอบปีที่ผ่านมา		
ไม่มีค่าใช้จ่าย	9	11.84
น้อยกว่า 99,999 บาท	44	57.89
100,000 บาท - 199,999 บาท	13	17.11
200,000 บาท - 299,999 บาท	4	5.26
300,000 บาท - 399,999 บาท	1	1.32
มากกว่า 400,000 บาท	5	6.85
2.8 ในปัจจุบัน ปุ๋ยเคมีที่ใช้นำมาจาก		
กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง	11	14.47
พ่อค้า	73	69.05
ไม่ใส่ปุ๋ย	4	5.26
2.9 ท่านใช้วิธีกรีดยางแบบ		
กรีดทุกวัน	1	1.32
กรีดวันเว้นวัน	9	11.84
กรีดครั้งต้น 2 วันเว้นวัน	34	44.74

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(76)	ร้อยละ
ไม่กรี๊ด	33	42.42
2.10 ท่านกรี๊ดขางพาราในช่วง		
01.00 - 06.00 น.	23	30.26
01.00 - 07.00 น.	14	18.42
01.00 - 08.00 น.	7	9.21
ไม่กรี๊ด	33	42.42
2.11 ท่านมีแรงงานในการกรี๊ดขางพารา		
ยังไม่กรี๊ด	33	43.42
น้อยกว่า 4 คน	34	44.74
5 คน - 9 คน	7	9.21
มากกว่า 10 คนขึ้นไป	2	2.63
2.12 โดยมีอัตราการจ้างและแบ่งผลประโยชน์ในสัดส่วน		
60:40	40	52.63
กรี๊ดเอง	3	3.95
ยังไม่กรี๊ด	33	43.42
2.13 ในรอบปีที่ผ่านมามีท่านได้ปริมาณน้ำขางพาราเฉลี่ย		
ไม่ได้กรี๊ด	33	43.42
น้อยกว่า 3,999 กิโลกรัม	16	21.05
4,000 กิโลกรัม - 7,999 กิโลกรัม	15	19.74
8,000 กิโลกรัม - 11,999 กิโลกรัม	4	3.95
มากกว่า 12,000 กิโลกรัม	9	11.84
2.14 ท่านจำหน่ายขางพาราในรูปแบบ		
ยางแผ่น	25	32.89
ยางแผ่นรมควัน	1	1.32
น้ำยางสด	2	2.63
ยางก้อนถ้วย	15	19.74
ไม่กรี๊ด	33	43.42

4.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกขางพารา

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกขางพารา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.98, 3.60 และ 3.50 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวม

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า	ลำดับ
1) ความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ	3.98	0.44	มาก	1
2) ความคิดเห็นด้านสังคม	3.50	0.52	มาก	3
3) ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม	3.60	0.45	มาก	2
เฉลี่ย	3.69	0.34	มาก	

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

4.3.1 ด้านเศรษฐกิจ

จากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ด้านเศรษฐกิจโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.98 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากทั้งหมด (ตารางที่ 4.4) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับดังนี้มี

1) การทำสวนยางพาราเป็นการสร้างรายได้และสภาพทางเศรษฐกิจมั่นคงมากขึ้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

2) การทำสวนยางพาราทำให้มีรายได้สม่ำเสมอไม่ต้องรอฤดูเก็บเกี่ยวเหมือนทำไร่/ทำสวน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

3) ปัจจุบันไม้แปรรูปยางพารา มีบทบาทสำคัญเป็นวัตถุดิบอุตสาหกรรม แปรรูปไม้ของประเทศ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ด้านเศรษฐกิจ

ความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
1) การทำสวนยางพาราทำให้มีรายได้สม่ำเสมอไม่ต้องรอฤดูเก็บเกี่ยวเหมือนทำไร่/ทำสวน	19 (25.00)	40 (52.63)	15 (19.74)	2 (2.63)	-	4.00	0.74	มาก	2
2) การทำสวนยางพาราเป็นการสร้างรายได้และสภาพทางเศรษฐกิจมั่นคงมากขึ้น	20 (26.32)	44 (57.89)	11 (14.47)	1.32 (1.32)	-	4.09	0.67	มาก	1
3) ปัจจุบันไม้แปรรูปยางพารา มีบทบาทสำคัญเป็นวัตถุดิบอุตสาหกรรม แปรรูปไม้	19 (25.00)	39 (51.32)	17 (22.37)	1.32	-	4.00	0.73	มาก	3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน เศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ความ หมาย	ลำดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง				
ของประเทศ									
4) การทำสวนยางพาราทำให้เกิดธุรกิจต่อเนื่องทั้งด้านแรงงาน และการขนส่ง	15 (19.74)	45 (59.21)	16 (21.05)	- -	- -	3.99	0.64	มาก	5
5) ทำสวนยางพาราทำให้มีการจ้างงานในการทำสวนยางพารา	21 (27.63)	36 (47.37)	16 (21.05)	3 (3.95)	- -	3.99	0.80	มาก	4
6) การทำสวนยางพาราสามารถหารายได้เสริมโดยการปลูกพืชแทรกหรือเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพาราได้	15 (19.74)	38 (50.00)	19 (25.00)	4 (5.29)	- -	3.84	0.80	มาก	7
7) ยางพาราก่อให้เกิดธุรกิจอื่นๆ ที่คู่ขนาน เช่น การขายปุ๋ย การเพาะพันธุ์ยางพารา สารเคมี อุปกรณ์การกรีดยางพาราเครื่องจักร แรงงาน การขนส่ง เป็นต้น	- -	39 (51.32)	21 (27.63)	- -	16 (21.05)	3.93	0.69	มาก	6
ค่าเฉลี่ยรวม						3.98	0.44	มาก	

4.3.2 ด้านสังคม

จากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ด้านสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.5) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับ ดังนี้

- 1) การทำสวนยางพาราทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03
- 2) การปลูกยางพาราช่วยลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานงานทำให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87
- 3) การทำอาชีพสวนยางพาราสามารถอยู่ร่วมกับธุรกิจทางการเกษตรอื่นๆ ได้ เช่นการปลูกพืชเลี้ยงสัตว์และการค้าขาย อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

ตารางที่ 4.5 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในด้านสังคม

ความคิดเห็นด้านสังคม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
8) การปลูกยาง- พารา ช่วยลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทำให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข	13 (17.11)	40 (52.63)	23 (30.26)	-	-	3.87	0.68	มาก	2
9) การทำสวนยางพารา ทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น	16 (21.05)	47 (61.84)	12 (15.79)	1 (1.32)	-	4.03	0.65	มาก	1
10) อาชีพสวนยางพารา ทำให้มีเวลาว่างน้อยลง และเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมลดลง*	2 (2.63)	11 (14.47)	18 (23.68)	32 (42.11)	13 (17.11)	2.43	1.20	มาก*	4
11) การทำอาชีพสวนยางพาราสามารถอยู่ร่วมกับธุรกิจทางการเกษตรอื่นๆได้ เช่นการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และการค้าขาย	11 (14.47)	35 (46.05)	25 (32.89)	3 (3.95)	2 (2.63)	3.66	0.87	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม						3.50	0.52	มาก	

*คำถามเชิงลบ

4.3.3 ด้านสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ด้านสิ่งแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ตารางที่ 4.6) มีค่าเฉลี่ย 3.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ น้ำกรดที่ใช้ทำยางแผ่นทำให้น้ำเน่าเสียส่งผลกระทบต่อชีวิตได้ อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.79

ตารางที่ 4.6 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราด้านสิ่งแวดล้อม

ความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ความหมาย	ลำดับ
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง				
12) ต้นยางพาราที่ให้น้ำยางไม่คุ้มค่าสามารถนำไปขาย พารามาแปรรูปเป็นบ้านเรือนและผลิต-	14 (18.42)	36 (47.37)	24 (31.58)	2 (2.63)	-	3.82	0.76	มาก	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นด้าน สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{x}$	S.D.	ความ หมาย	ลำดับ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่เห็น เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง				
ทัศนคติสำเร็จรูปอื่นๆ ช่วยลดการพึ่งพาไม้จาก ป่าธรรมชาติ									
12) ต้นยางพาราที่ให้น้ำ ยางไม่คุ้มค่าสามารถนำ ไม้ยาง พารามาแปรรูป เป็นบ้านเรือนและผลิต- ทัศนคติสำเร็จรูปอื่นๆ ช่วยลดการพึ่งพาไม้จาก ป่าธรรมชาติ	14 (18.42)	36 (47.37)	24 (31.58)	2 (2.63)	- -	3.82	0.76	มาก	2
13) น้ำกรดที่ใช้ทำยาง แผ่นทำให้น้ำเน่าเสีย ส่งผลต่อชีวิตได้*	5 (6.58)	14 (18.42)	27 (35.53)	20 (26.32)	10 (13.16)	2.79	1.09	ปาน* กลาง	4
14) ยางพาราช่วยลด ซัลเฟอร์บอนไดออกไซด์ ไว้และปลดปล่อยก๊าซ ออกซิเจนให้หายใจ	25 (32.89)	32 (42.11)	18 (23.68)	1 (1.32)	- -	4.07	0.78	มาก	1
15) การปลูกยางพารา ช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ ให้อุดมสมบูรณ์	16 (21.05)	32 (42.11)	24 (31.58)	2 (2.63)	2 (2.63)	3.76	0.90	มาก	3
ค่าเฉลี่ยรวม						3.60	0.34		

*คำถามเชิงลบ

4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพารา

จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.12 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาอุปสรรคอยู่ในระดับมากมี 2 ข้อได้แก่ปัญหาด้านราคาและปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.87 และ 3.59 ตามลำดับ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง เช่น ปัญหาวัชพืชและการกรีดหน้ายางตาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน 3.17 และปัญหาการจำหน่ายยางพารา มีคะแนนเฉลี่ย 3.16 ตามลำดับ (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 อุปสรรคที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพารา

ปัญหาธุรกิจการปลูก ยางพารา	ระดับปัญหา					$\bar{x}$	S.D.	ความ หมาย	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด				
1) ปัญหาการระบาดของ ของโรคและแมลง	3 (3.95)	12 (15.79)	39 (51.32)	22 (28.95)	- -	2.95	0.78	ปานกลาง	12
2) ปัญหาการควบคุม วัชพืช	8 (10.53)	16 (21.05)	34 (44.74)	17 (22.37)	1 (1.32)	3.17	0.94	ปานกลาง	3
3) ปัญหาขาดน้ำ	12 (15.79)	30 (39.47)	27 (35.53)	5 (6.58)	2 (2.63)	3.59	0.92	มาก	2
4) ปัญหาแรงงาน	5 (6.58)	15 (19.74)	30 (39.47)	24 (31.58)	2 (2.63)	2.96	0.94	ปานกลาง	11
5) ปัญหาในการกรีดยาง หน้าตาย	3 (3.95)	25 (32.89)	30 (39.47)	18 (23.68)	- -	3.17	0.83	ปานกลาง	4
6) ปัญหาด้านราคา	19 (25.00)	34 (44.74)	18 (23.68)	4 (5.26)	1 (1.32)	3.87	0.90	มาก	1
7) ปัญหาการแปรรูป	4 (5.26)	13 (17.11)	42 (55.26)	16 (21.05)	1 (1.32)	3.04	0.80	ปานกลาง	10
8) ปัญหาการจำหน่าย ยางพารา	3 (3.95)	18 (23.68)	44 (57.89)	10 (13.16)	1 (1.32)	3.16	0.74	ปานกลาง	5
9) ปัญหาการเก็บ รักษาผลผลิต	3 (3.95)	18 (23.68)	34 (44.74)	21 (27.63)	- -	3.04	0.82	ปานกลาง	9
10) ปัญหาด้านเงินทุน หมุนเวียน	3 (3.95)	19 (25.00)	39 (51.32)	12 (15.79)	3 (3.95)	3.09	0.85	ปานกลาง	8
11) ปัญหาในการขนส่ง	5 (6.58)	19 (25.00)	33 (43.42)	18 (23.68)	1 (1.32)	3.12	0.89	ปานกลาง	6
12) ปัญหาด้านปัจจัย การผลิตมีราคาแพง	3 (3.39)	22 (28.95)	33 (43.42)	16 (21.05)	2 (2.63)	3.11	0.87	ปานกลาง	7
ค่าเฉลี่ยรวม						3.12	0.45	ปานกลาง	

4.5 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4.5.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาพบว่าความคิดเห็นมีผลต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อายุและพื้นที่ในการปลูกยางพาราครั้งแรก ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก พื้นที่เปิดกรีดยางพารา รายได้จากสวนยางพารา และปริมาณน้ำยางพารา ไม่มีผลต่อธุรกิจการปลูกยางพาราของเกษตรกร (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อธุรกิจการปลูกยางพารา

ปัจจัย	N	$\bar{x}$	S.D.	t/F	sig.
เพศ ชาย	36	3.70	0.05	0.091	0.927
หญิง	40	3.69	0.45		
อายุ 40 - 49 ปี	28	3.59	0.27	4.477	0.006**
ต่ำกว่า 39 ปี	23	3.67	0.27		
50 - 59 ปี	16	3.67	0.40		
มากกว่า 60 ปี	9	4.05	0.43		
ระดับการศึกษา ประถมศึกษาและต่ำกว่า	24	3.73	0.39	0.200	0.937
มัธยมศึกษาตอนต้น	18	3.67	0.29		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	19	3.66	0.39		
อนุปริญญา / ปวส.	6	3.61	0.28		
อาชีพหลัก ทำไร่มั่นสำปะหลัง	26	3.72	0.43	0.447	0.774
รับราชการ	10	3.61	0.31		
ทำสวนยางพารา	15	3.61	0.29		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	21	3.74	0.28		
พื้นที่เปิดกรีดยางพาราจำนวนน้อยกว่า 19 ไร่	26	3.59	0.38	2.458	0.070
20 - 39 ไร่	31	3.79	0.34		
40 - 59 ไร่	11	3.75	0.27		
มากกว่า 60 ไร่	8	3.52	0.20		
ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา(ปี)					
น้อยกว่า 4 ปี	20	3.72	0.48	1.684	0.178
5 ปี - 9 ปี	21	3.66	0.25		
10 ปี - 14 ปี	29	3.63	0.29		
มากกว่า 15 ปีขึ้นไป	6	3.95	0.25		
พื้นที่การปลูกยางพาราครั้งแรก (ไร่)					
น้อยกว่า 19 ไร่	29	3.59	0.37	3.107	0.032*
20 ไร่ - 39 ไร่	28	3.82	0.34		
40 ไร่ - 59 ไร่	11	3.75	0.27		
มากกว่า 60 ไร่	8	3.52	0.20		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.5.2 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา จำแนกตามเพศ

จากการศึกษาพบว่า เพศที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามเพศ

รายการ	ชาย		หญิง		t	Sig.
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.		
1. ด้านเศรษฐกิจ	3.90	.381	4.06	.481	-1.468	.219
2. ด้านสังคม	3.56	.468	3.44	.568	1.050	.363
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.62	.403	3.59	.503	.411	.435
รวม	3.70	.005	3.69	0.45	0.091	0.927

4.5.3 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามอายุ

จากการศึกษาพบว่า อายุที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นต่อธุรกิจยางพารา ด้านสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามอายุ

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.540	3	.180	.927	.432
	ภายในกลุ่ม	13.992	72	.194		
	รวม	14.533	75			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	4.366	3	1.455	6.470	.001**
	ภายในกลุ่ม	16.196	72	.225		
	รวม	20.562	75			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	1.016	3	.339	1.672	.181
	ภายในกลุ่ม	14.582	72	.203		
	รวม	15.598	75			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.435	3	.478	4.477	.006**
	ภายในกลุ่ม	7.691	72	.107		
	รวม	9.126	75			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อทดสอบเมื่อทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) พบว่าความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมพบว่าอายุมากกว่า 60 ปี กับอายุอายุ 40 – 49 ปี น้อยกว่า 39 ปี และ 50 – 59 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราโดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	อายุ			
		(1)	(2)	(3)	(4)
น้อยกว่า 39 ปี (1)	3.59				
40 – 49 ปี (2)	3.67				
50 – 59 ปี (3)	3.67				
มากกว่า 60 ปี (4)	4.05	**	**	**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.5.4 ระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า การศึกษาที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.321	3	.180	.401	.808
	ภายในกลุ่ม	14.212	72	.194		
	รวม	14.533	75			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	.845	3	1.455	.761	.554
	ภายในกลุ่ม	19.716	72	.225		
	รวม	20.562	75			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.301	3	.339	.350	.848
	ภายในกลุ่ม	15.297	72	.203		
	รวม	15.598	75			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.102	3	.025	.200	.937
	ภายในกลุ่ม	9.024	71	.127		
	รวม	9.126	75			

4.5.5 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามอาชีพหลัก

จากการศึกษาพบว่า อาชีพหลักที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน (ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามอาชีพหลัก

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig.
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.318	4	.079	.397	.810
	ภายในกลุ่ม	14.215	71	.200		
	รวม	14.533	75			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	.482	4	.121	.426	.789
	ภายในกลุ่ม	20.079	71	.283		
	รวม	20.562	75			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.474	4	.118	.559	.695
	ภายในกลุ่ม	15.124	71	.213		
	รวม	15.598	75			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.224	4	.056	.447	.774
	ภายในกลุ่ม	8.901	71	.125		
	รวม	9.126	75			

4.5.6 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามพื้นที่ปลูก จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ปลูกที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามพื้นที่ปลูก

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.208	3	.069	.348	.791
	ภายในกลุ่ม	14.325	72	.199		
	รวม	14.533	75			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.337	3	.779	3.078	.033*
	ภายในกลุ่ม	18.224	72	.253		
	รวม	20.562	75			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	1.379	3	.460	2.327	.082
	ภายในกลุ่ม	14.219	72	.197		
	รวม	15.598	75			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.848	3	.283	2.158	.070
	ภายในกลุ่ม	8.278	72	.115		
	รวม	9.126	75			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.7 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามประสบการณ์ในการปลูกยางพารา

จากการศึกษาพบว่า ประสบการณ์ในการปลูกยางพาราที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามประสบการณ์ในการปลูกยางพารา

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	1.571	3	.524	2.909	.040*
	ภายในกลุ่ม	12.962	72	.180		
	รวม	14.533	75			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	.330	3	.110	.391	.759
	ภายในกลุ่ม	20.232	72	.281		
	รวม	20.562	75			
ด้านสิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	.959	3	.320	1.572	.204
	ภายในกลุ่ม	14.639	72	.203		
	รวม	15.598	75			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	.598	3	.199	1.684	.178
	ภายในกลุ่ม	8.527	72	.118		
	รวม	9.126	75			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.5.8 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกพื้นที่ปลูกยางพาราครั้งแรก (ไร่)

จากการศึกษาพบว่า พื้นที่ปลูกยางพาราครั้งแรกที่แตกต่างกันความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราจำแนกตามประสบการณ์ในการปลูกยางพาราครั้งแรก (ไร่)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	.358	3	.119	.606	.613
	ภายในกลุ่ม	14.175	72	.197		
	รวม	14.533	75			
ด้านสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2.768	3	.923	3.734	.015*
	ภายในกลุ่ม	17.793	72	.247		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ด้านสิ่งแวดล้อม	รวม	20.562	75			
	ระหว่างกลุ่ม	1.244	3	.415	2.080	.110
	ภายในกลุ่ม	14.354	72	.199		
	รวม	15.598	75			
เฉลี่ยรวม	ระหว่างกลุ่ม	1.046	3	.349	3.107	.032
	ภายในกลุ่ม	8.080	72	.112		
	รวม	9.126	75			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference) พบว่าความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในภาพรวมพื้นที่ในการปลูกยางพาราครั้งแรก (ไร่) พบว่า 20 ไร่ - 39 ไร่ กับต่ำกว่า 19 ไร่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมากกว่า 60 ไร่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 4.17)

ตารางที่ 4.17 เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพาราโดยรวมทุกด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามพื้นที่การปลูกยางพาราครั้งแรก(ไร่)

พื้นที่การปลูกยางพาราครั้งแรก(ไร่)	ค่าเฉลี่ย	ประสบการณ์ในการปลูกยางพารา(ไร่)			
		(1)	(2)	(3)	(4)
น้อยกว่า 19 ไร่(1)	3.59	**			
20 ไร่ – 39 ไร่(2)	3.82				*
40 ไร่ – 59 ไร่(3)	3.75				
มากกว่า 60 ไร่(4)	3.52				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผล อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ (Conclusions Discussion and Suggestion)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์คือเพื่อ 1) ศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคม 2) ศึกษาสภาพการผลิตยางของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา 3) ศึกษาระดับความคิดเห็นของเกษตรกร และ 4) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคการผลิตยางพาราของเกษตรกร ในตำบลลุ่มลุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา จังหวัดกาญจนบุรี ปี 2559 จำนวน 76 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิงในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบ t-test และ F-test ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคม และสภาพในการทำสวนยางพารา เกษตรกรเกินครึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.63 มีอายุเฉลี่ย 40 - 49 ปี ร้อยละ 44.12 จบการศึกษาระดับประถมและต่ำกว่า ร้อยละ 31.58 นับถือศาสนาพุทธทั้งหมด เกษตรกรเกินครึ่งเป็นสมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยางพารา ร้อยละ 55.26 มีขนาดพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 20.-.39 ไร่ ร้อยละ 49.49 ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพาราจากโทรทัศน์ ร้อยละ 86.84

สภาพในการทำสวนยางพารา เกษตรกรจำนวนมากมีประสบการณ์ปลูกยางพาราเฉลี่ย 6 - 10 ปี ร้อยละ 35.53 ปัจจุบันมีสวนยางพาราที่เปิดกรีดเฉลี่ยน้อยกว่า 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 21.05 มีรายได้ในการทำสวนยางพาราเฉลี่ยน้อยกว่า 200,000 บาท ร้อยละ 22.37 ส่วนใหญ่ใช้ปุ๋ยเคมีจากพ่อค้า ร้อยละ 69.05 เกษตรกรใช้วิธีการตัดยางแบบกรีดครั้งต้น 2 วันเว้นวัน ร้อยละ 44.74 ในรอบปีที่ผ่านมา เกษตรกรมีน้ำยางพารา น้อยกว่า 400,000 กิโลกรัม ร้อยละ 22.37 และจำหน่ายยางพาราในรูปยางแผ่น ร้อยละ 32.89 นอกจากนี้ยังไม่ได้กรีด ร้อยละ 43.42

5.1.2 ความคิดเห็นที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพารา พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งหมดโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคมโดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.98, 3.60 และ 3.50 ตามลำดับ

5.1.3 ปัญหาอุปสรรค ปัญหาอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย 3.19 โดยด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้านคือ ปัญหาด้านราคาและการขาดแคลนน้ำ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.87 และ 3.59 ตามลำดับ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด

5.1.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อธุรกิจการปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่

อายุและพื้นที่ในการปลูกยางพารา ส่วนปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก พื้นที่ปลูกยางพารา และประสบการณ์ในการปลูกยางพารา ไม่มีผลต่อธุรกิจการปลูกยางพาราของเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า เกษตรกรเกินครึ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 52.63 มีอายุเฉลี่ย 40 - 49 ปี มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 42.12 ปี ซึ่งสอดคล้องกับ กรวิทย์ ต้นศรี. (2556) พบว่า ในปี 2555 แรงงานในภาคการเกษตรนั้น เกษตรกรอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่แรงงานภาคการเกษตรที่มีอายุตั้งแต่ 15 - 39 ปี กลับมีแนวโน้มลดลง เกษตรกรจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557) พบว่า ในปี 2500 - 2520 ประชากรร้อยละ 88 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา

ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มสุม อำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อมโดยมีค่าเฉลี่ย 3.97, 3.60 และ 3.50 ตามลำดับ สอดคล้องกับชฎารัตน์ เครื่องสนุก (2556) ได้ทำการศึกษาคำความคิดเห็นของราษฎรที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพาราในจังหวัดพะเยา พบว่าเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการปลูกยางพาราในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ด้านเศรษฐกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสังคม โดยมีคะแนนเฉลี่ย 4.11, 4.04 และ 3.75 ตามลำดับ ส่วนปัญหาที่พบอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.59 และปัญหาด้านราคาตกต่ำภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.19 สอดคล้องกับ ศิริวรรณ สีห์จักร์ และ สุพัตรา ศรีสุวรรณ (2559) ได้ทำการศึกษาคำความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อเทคโนโลยีการกรีดยางของการยางแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี พบว่าการขาดแคลนแรงงานกรีดยางมืออาชีพ และด้านราคายางในปัจจุบันมีราคาที่ตกต่ำกว่าในอดีตที่ผ่านมา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

(1) จากการศึกษพบว่า เกษตรกรการได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพารา โทรทัศน์ ญาติและเพื่อน มากที่สุด เจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับยางพารา ช่องทางนี้

(2) จากการศึกษพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ และพื้นที่ปลูกยางพาราที่ต่างกันมีผลต่อความคิดเห็นในการทำธุรกิจการปลูกยางพาราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเกษตรกรกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีความคิดเห็นต่อการทำธุรกิจยางพาราสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้นในการส่งเสริมการทำธุรกิจการปลูกยางพารา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรควรได้พิจารณาในประเด็นดังกล่าวด้วย ซึ่งอาจจัดให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรที่มีอายุต่างกัน โดยให้เกษตรกรกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 60 ปีซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ มีประสบการณ์เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์สู่ลูกหลานหรือเกษตรกรที่มีอายุน้อยกว่า

(3) จากการศึกษาพบว่าเกษตรกรประสบปัญหาเรื่องราคาขายตกต่ำ มากที่สุด ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการช่วยเหลือเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาขายพาราตกต่ำ นอกจากนี้เกษตรกรควรประกอบอาชีพเสริมที่นอกเหนือจากการทำสวนยางเพื่อเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

(1) การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ตำบลลุ่มลุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ในพื้นที่อื่นๆ ที่ปลูกยางพารา เพื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งมีสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่าง

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. 2527. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรวิทย์ ต้นศรี. 2556. แร้งงานกับการเปลี่ยนแปลงของภาคการเกษตรไทย. ขอนแก่น : ธนาकार แห่งประเทศไทยสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือของแก่น.
- ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ. 2557. ข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และการเกษตรของ ตำบลลุ่มสุม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://saiyok.kanchanaburi.doe.go.th.pdf>. [6 ตุลาคม 2559].
- คดีวิช กันธา. 2548. การแพร่กระจายและการยอมรับการปลูกยางพาราของเกษตรกรในจังหวัด พะเยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คู่มือการปลูกยางพารา. 2555. สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. กรุงเทพฯ : มูลแผ่นดิน เจน ทรี จำกัด.
- จิรากร โกศัยเสวี. 2549. การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ยางพาราไทย. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- ชฎารัตน์ เครื่องสนุก. 2556. ความคิดเห็นของราษฎรผู้ปลูกที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฐิตินันท์ คชนิล. 2551. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการปลูกยางพาราของ เกษตรกรในจังหวัดอุดรดิตถ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณพรัตน์ พิษิตชลชัย . 2550. การวิจัยการใช้สารเคมีที่เหมาะสมในการผลิตยาง. กรุงเทพฯ : สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2556. ทักษะการวัดการเปลี่ยนแปลง และพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พันิตรา พิษคุณ. 2545. แนวทางการผลิตยางพาราแผ่นดิบเพื่อพัฒนาคุณภาพในอำเภอรันตภูมิ จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- โยธิน คันสนยุท และจุมพล พูลภัทรชีวิน. 2524. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สำนักงานพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ระวีวรรณ ชินะตระกูล. 2538. วิธีวิจัยศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนการพิมพ์.
- ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง. 2559. ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://cfodb.cgd.go.th/> (7 ตุลาคม 2559).
- วัลลภ รัฐฉัตรนนท์. 2545. เอกสารประกอบการเรียนระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. 2530. คู่มือการวิจัยหลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

- สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2558. สถานการณ์ยางพาราและการปรับตัวของเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://eris.nesdb.go.th>. [6 ตุลาคม 2558].
- สำนักงานตลาดกลางยางพาราจังหวัดหนองคาย. 2558. การทำยางแผ่นคุณภาพดี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.rubbernongkhai.com>. [8 ตุลาคม 2559].
- สมดุศลย์ พวกเกาะ. 2558. วิธีการผลิตยางก้อนถ้วย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://pnpanbest.com>. [10 ตุลาคม 2559].
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. 2558. ราคายางพารา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.fpo.go.th>. [7 ตุลาคม 2559].
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2555. โครงการปลูกยางพาราเพื่อยกระดับรายได้และความมั่นคงให้แก่เกษตรกร. แหล่งที่มา : http://www.oae.go.th/ewt_news.index, [2 สิงหาคม 2555].
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2557. สภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก ปี 2557. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานการพิมพ์ จำกัด.
- ศิริวรรณ สีห์จักษ์ และ สุพัตรา ศรีสุวรรณ. 2559. ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อเทคโนโลยีการกรีดยางของการยางแห่งประเทศไทยจังหวัดจันทบุรี. กรุงเทพฯ : ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตร์บัณฑิต. ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลลุ่มสும். 2557. แผนพัฒนาสามปี. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://saiyok.kanchanaburi.doae.go.th/content/content_plan/planPT.pdf. [16 ต.ค. 2016].
- Best, J. W. 1977. **Research in Education**. Prentice Hall, Inc. 3rd ed. New Jersey: Englewood Cliffs.
- Bloom, B.S. 1984. **Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I : Cognitive Domain**. New York: Longman.
- Hilgard, E.R. 1962. **Introduction to Psychology**. New York: Harcourt Brase World, Inc..
- Morgan, C.T. and R.A. King. 1971. **Introduction to Psychology**. 4th ed. Tokyo: McGraw-Hill Kogagusha, Ltd.
- Oskamp, S. 1991. **Attitude and Opinions**. New Jersey: Englewood Cliffs, Prentice Hall.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา ในตำบลลุ่มลุ่ม
อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อ - นามสกุล.....

ที่อยู่.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน ( ) หรือเติมข้อความลงในช่องว่าง ให้ตรงกับข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับตัวท่านและครอบครัวให้มากที่สุด

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมของเกษตรกร

1.1 เพศ ( ) 1. ชาย ( ) 2. หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

- ( ) 1. ต่ำกว่าประถมศึกษา ( ) 2. ประถมศึกษา
( ) 3. มัธยมศึกษาตอนต้น ( ) 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย
( ) 5. อนุปริญญาตรี/ปวช./ปวส. ( ) 6. ปริญญาตรี
( ) 7. สูงกว่าปริญญาตรี ( ) 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.4 ศาสนา

- ( ) 1. พุทธ ( ) 2. คริสต์
( ) 3. อิสลาม ( ) 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.5 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมของท่าน (การเข้าร่วมกลุ่มทางสังคม)

- ( ) 1. สมาชิกกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ( ) 2. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
( ) 3. สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ( ) 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.6 อาชีพหลักของท่าน (อาชีพที่ใช้เวลาเป็นส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ)

- ( ) 1. ทำไร่/มันสำปะหลัง ( ) 2. ทำสวนยางพารา
( ) 3. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) 4. ลูกจ้างบริษัท/ห้างร้าน
( ) 5. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ( ) 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.7 อาชีพรองของท่าน

- ( ) 1. มี (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
( ) 1. ทำสวนยางพารา ( ) 2. ไร่/ทำสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ( ) 3. รับจ้างในภาคเกษตร ( ) 4. รับจ้างนอกภาคเกษตร
 ( ) 5. ค้าขาย ( ) 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 ( ) 2. ไม่มี

1.8 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- ( ) 1. จำนวนสมาชิกที่ปลูกยางพาราเป็นอาชีพหลัก (ทำประจำทุกวัน).....คน
 ( ) 2. จำนวนสมาชิกที่ปลูกยางพาราเป็นอาชีพเสริม (ในเวลาว่างจากงานประจำ).....คน

1.9 รายได้ต่อปีของครัวเรือน

- ( ) 1. ต่ำกว่า 100,000 บาท ( ) 2. ระหว่าง 100,001-199,999 บาท
 ( ) 3. ระหว่าง 200,000-299,999 บาท ( ) 4. ระหว่าง 300,000-399,999 บาท
 ( ) 5. ระหว่าง 400,000-499,999 บาท ( ) 6. 600,000 บาทขึ้นไป

1.10 รายจ่ายต่อปีของครัวเรือน

- ( ) 1. ต่ำกว่า 100,000 บาท ( ) 2. ระหว่าง 100,001-199,999 บาท
 ( ) 3. ระหว่าง 200,000-299,999 บาท ( ) 4. ระหว่าง 300,000-399,999 บาท
 ( ) 5. ระหว่าง 400,000-499,999 บาท ( ) 6. 600,000 บาทขึ้นไป

1.11 ก่อนทำสวนยางท่านมีเงินออมหรือไม่

- ( ) 1. ไม่มี ( ) 2. มี

1.12 หลังจากทำสวนยางพาราและให้ผลผลิตน้ำยางแล้วท่านมีเงินออมหรือไม่

- ( ) 1. ไม่มี ( ) 2. มี

1.13 ท่านถือครองที่ดิน/ไร่

- ( ) 1. ของตนเอง จำนวน.....ไร่
 ( ) 2. เช่า จำนวน.....ไร่
 ( ) 3. พื้นที่ปลูกยางพาราจำนวน.....ไร่

1.14 เอกสารสิทธิ์ที่ดินที่ท่านครอบครอง

- ( ) 1. โฉนด ( ) 2. นส.3
 ( ) 3. สปก. ( ) 4. สทก.
 ( ) 5. ภบท. ( ) 6. ใบรับรองทำกิน(ใบหาง)
 ( ) 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

1.15 เหตุผลในการเริ่มทำธุรกิจการปลูกยางพาราของท่าน คือ

- ( ) 1. ตัดสินใจปลูกเอง เพราะ.....
 ( ) 2. เพื่อน ญาติแนะนำ
 ( ) 3. หน่วยงานส่งเสริมการปลูกยางพารามาส่งเสริม (โปรดระบุ).....
 ( ) 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

1.16 เงินทุนที่ใช้ในการทำธุรกิจการทำสวนยางพารา

- ( ) 1. ทุนส่วนตัว
 ( ) 2. กู้ยืมจากสถาบันการเงิน (โปรดระบุ).....

( ) 3. จากทั้ง 2 ส่วน

1.17 ท่านเคยผ่านการฝึกอบรมด้านธุรกิจยางพาราหรือไม่

( ) 1. ไม่เคย

( ) 2. เคย จำนวนครั้งที่ฝึกอบรม.....ครั้ง

1.18 ท่านเคยศึกษาดูงานทางด้านธุรกิจยางพารา

( ) 1. ไม่เคย

( ) 2. เคย จำนวนครั้งที่ศึกษาดูงาน.....ครั้ง

เรื่องที่ศึกษาดูงาน	สถานที่ศึกษาดูงาน	หน่วยงานที่จัดไปศึกษาดูงาน

1.19 ท่านได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพาราจากสื่อประเภทใด

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ท่านได้รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับธุรกิจการปลูกยางพาราจากสื่อประเภทใด	เคย	ไม่เคย
1. วิทยุ		
2. โทรทัศน์		
3. หนังสือพิมพ์		
4. นิตยสารรายสัปดาห์ รายเดือน		
5. เจ้าหน้าที่รัฐ (โปรดระบุหน่วยงาน).....		
6. ป้ายประชาสัมพันธ์		
7. แผ่นพับ		
8. ญาติและเพื่อนบ้าน		
9. อินเทอร์เน็ต		
10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....		

ตอนที่ 2 สภาพในการทำสวนยางพารา

2.1 ท่านเริ่มปลูกยางพาราครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. ....(รวมระยะเวลา.....ปี)

และเริ่มกรีตครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ. ....(รวมระยะเวลา.....ปี)

2.2 ท่านเริ่มปลูกยางพาราครั้งแรกจำนวน.....ไร่

2.3 ในปัจจุบันท่านมีสวนยางพาราที่เปิดกรีตได้แล้วทั้งหมด.....ไร่

2.4 พันธุ์ยางพาราที่ท่านปลูก

( ) 1. อาร์อาร์ไอเอ็ม 600

( ) 2. จีที.1

( ) 3. พีบี.28

( ) 4. พีบี.235

- ( ) 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
- 2.5 พันธุ์ยางพาราที่ปลูกท่านได้รับจากที่ใด
- ( ) 1. สำนักงานเกษตรจังหวัด
- ( ) 2. สำนักงานเกษตรอำเภอ
- ( ) 3. กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
- ( ) 4. สหกรณ์ยางพารา
- ( ) 5. พ่อค้า
- ( ) 6. อื่น ๆ (ระบุ).....
- 2.6 รายได้จากสวนยางพาราของท่านในรอบปีที่ผ่านมา.....บาท
- 2.7 รายจ่ายในการทำสวนยางพาราของท่านในรอบปีที่ผ่านมา.....บาท
- 2.8 ในปัจจุบัน ปุ๋ยเคมีที่ใช้นำมาจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) 1. กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
- ( ) 2. อดท.
- ( ) 3. สถาบันเกษตรกร
- ( ) 4. พ่อค้า
- ( ) 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
- ( ) 6. ไม่ใส่ปุ๋ย
- 2.9 ท่านใช้วิธีการกรีดยางแบบใด
- ( ) 1. กรีดยางทุกวัน ( ) 2. กรีดยางครั้งต้น วันเว้นวัน
- ( ) 3. กรีดยางครั้งต้น วันเว้นสองวัน ( ) 4. กรีดยางครั้งต้น สองวันเว้นวัน
- ( ) 5. อื่น ๆ (ระบุ).....
- 2.10 ท่านกรีดยางพาราในช่วงใด
- ( ) 1. 01.00 - 06.00 น.
- ( ) 2. 01.00 - 07.00 น.
- ( ) 3. 01.00 - 08.00 น.
- ( ) 4. อื่น (ระบุ).....
- 2.11 ท่านมีแรงงานในการกรีดยางพารา.....คน
- 2.12 โดยมีอัตราการจ้างและแบ่งผลประโยชน์ในสัดส่วน.....
- 2.13 ในรอบปีที่ผ่านมาท่านได้ปริมาณน้ำยางพาราเฉลี่ยจำนวน .....กิโลกรัม/ปี
- 2.14 ท่านจำหน่ายยางพาราในรูปแบบใด
- ( ) 1. ยางแผ่น (ยางแผ่นตากแห้ง)
- ( ) 2. ยางแผ่นรมควัน
- ( ) 3. น้ำยางสด
- ( ) 4. ยางก้อนถ้วย
- ( ) 5. อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงช่องเดียว

ข้อที่	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)
ด้านเศรษฐกิจ						
3.1	การทำสวนยางพาราทำให้เกษตรกรมีรายได้สม่ำเสมอไม่ต้องรอดูเก็บเกี่ยวเหมือนทำไร่ทำสวน					
3.2	การทำสวนยางพาราเป็นการสร้างรายได้และสภาพทางเศรษฐกิจมั่นคงมากขึ้น					
3.3	ปัจจุบันไม้แปรรูปยางพารา มีบทบาทสำคัญ เป็นวัตถุดิบของ อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ของประเทศ					
3.4	การทำสวนยางพาราทำให้เกิดธุรกิจต่อเนื่องทั้งด้านแรงงาน และการขนส่ง					
3.5	ทำสวนยางพาราทำให้มีการจ้างงานในการทำสวนยางพารา					
3.6	การทำสวนยางพาราสามารถหารายได้เสริม โดยการปลูกพืชแทรกหรือเลี้ยงสัตว์ในสวนยางพาราได้					
3.7	ยางพาราก่อให้เกิดธุรกิจอื่นๆ ที่คู่ขนาน เช่น การขายปุ๋ย การเพาะพันธุ์ยางพารา สารเคมี อุปกรณ์การกรีดยางพารา เครื่องจักร แรงงาน การขนส่ง เป็นต้น					
ด้านสังคม						
3.8	การปลูกยางพาราช่วยลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทำให้ครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข					
3.9	การทำสวนยางพาราทำให้คุณภาพชีวิตของท่านดีขึ้น					
3.10	อาชีพสวนยางพาราทำให้มีเวลาว่างน้อยลงและเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมลดลง					
3.11	การทำอาชีพสวนยางพาราสามารถอยู่ร่วมกับธุรกิจทางการเกษตรอื่นๆ ได้ เช่นการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และการค้าขาย					
ด้านสิ่งแวดล้อม						
3.12	ต้นยางพาราที่ให้น้ำยางไม่คั้นค่าสามารถนำมาทำยางพารา มาแปรรูปเป็นบ้านเรือนและผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปอื่นๆ ช่วยลดการพึ่งพาไม้จากป่าธรรมชาติ					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อที่	ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อธุรกิจการปลูกยางพารา	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)
3.13	น้ำกรดที่ใช้ทำยางแผ่นทำให้น้ำเน่าเสียส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตได้					
3.14	ยางพาราช่วยดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์ไว้และปลดปล่อยก๊าซออกซิเจนให้หายใจ					
3.15	การทำสวนยางต้องใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม					
3.16	การปลูกยางพาราช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำให้อุดมสมบูรณ์					

ตอนที่ 4 อุปสรรคและข้อเสนอแนะที่มีต่อธุรกิจการปลูกยางพารา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงช่องเดียว

ข้อที่	ปัญหาธุรกิจการปลูกยางพารา	ระดับปัญหา				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
4.1	ปัญหาการระบาดของโรคและแมลง					
4.2	ปัญหาการควบคุมวัชพืช					
4.3	ปัญหาการขาดแคลนน้ำ					
4.4	ปัญหาแรงงานขาดแคลน					
4.5	ปัญหาในการกรีดยาง เช่น หน้ายางตาย เป็นต้น					
4.6	ปัญหาด้านราคาตกต่ำ					
4.7	ปัญหาด้านการแปรรูป					
4.8	ปัญหาด้านการจำหน่าย เช่น การคัดเกรดผลผลิต เป็นต้น					
4.9	ปัญหาการเก็บรักษาผลผลิต เช่น ยางขึ้นรา เป็นต้น					
4.10	ปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนในการปลูกยางพารา					
4.11	ปัญหาในการขนส่งจากแหล่งผลิตไปยังแหล่งรับซื้อ เป็นต้น					
4.12	ปัญหาด้านปัจจัยการผลิตมีราคาแพง					
4.13	อื่น (ระบุ).....					

ภาคผนวก ข.

ภาพ การลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามของเกษตรกร ผู้ปลูกยางพาราในตำบลลุ่ม
 สุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

ภาพ การลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในตำบลลุ่มลุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัด
 กาญจนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อ - สกุล นายศุภฤกษ์ ทังศรี
- วันเดือนปีเกิด 8 เมษายน 2538
- ที่อยู่ บ้านเลขที่ 35/1 หมู่ที่ 2 ตำบลลุ่มสุม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี 71150
- ประวัติการศึกษา ปีการศึกษา 2560 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

